

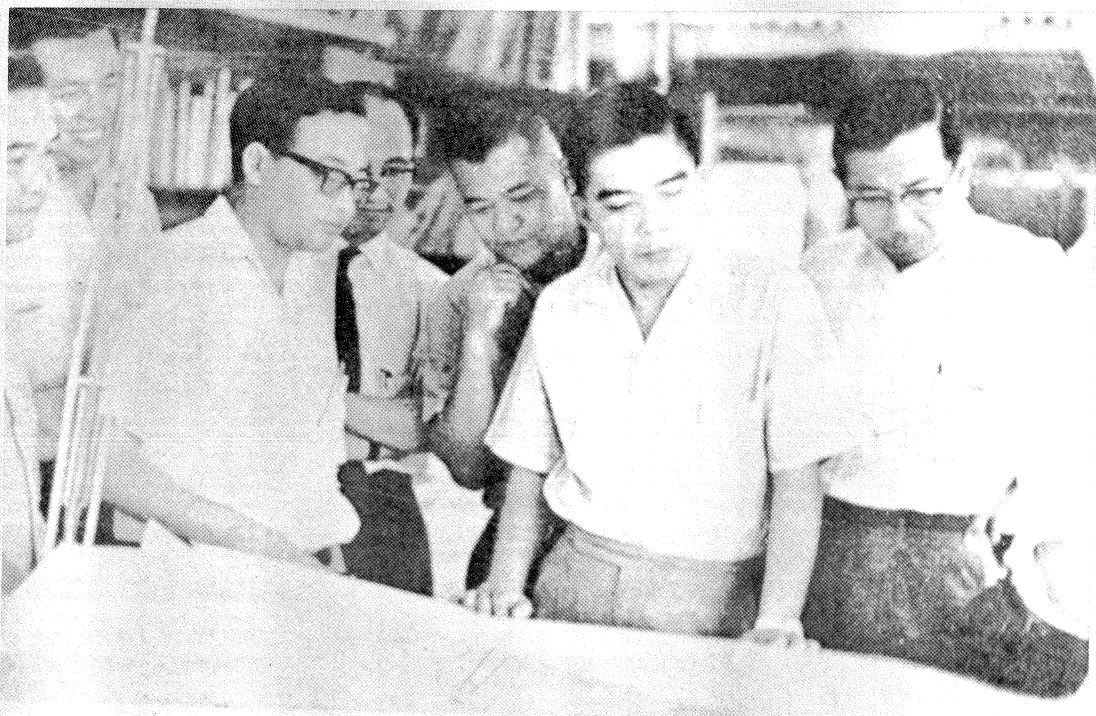
2

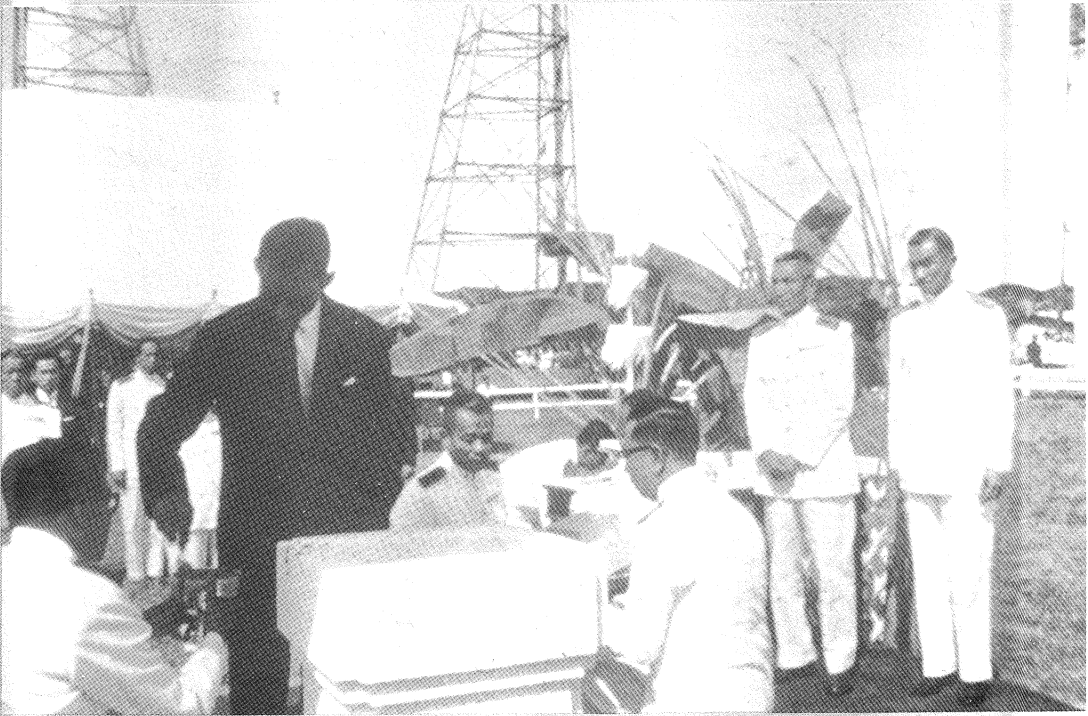
**การก่อสร้างอาคาร  
และสถานที่**



สถานที่ก่อสร้างคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามธิบดี พ.ศ. 2508

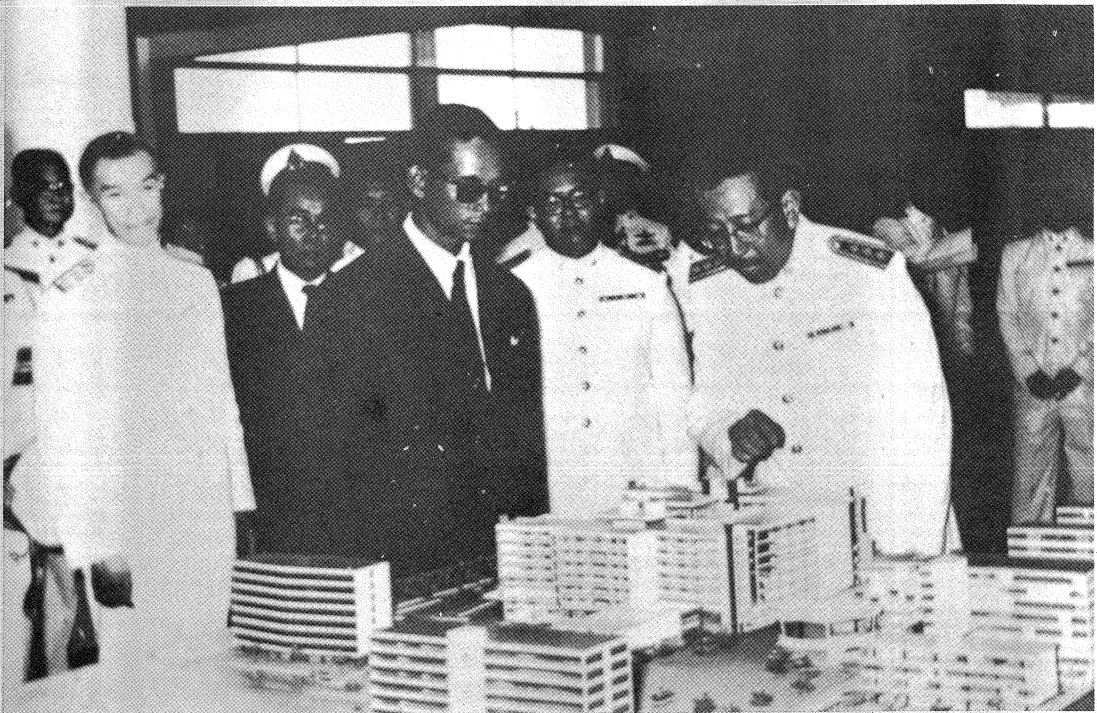
คณะผู้ก่อตั้งพิจารณาแผนผังการก่อสร้างคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามธิบดี

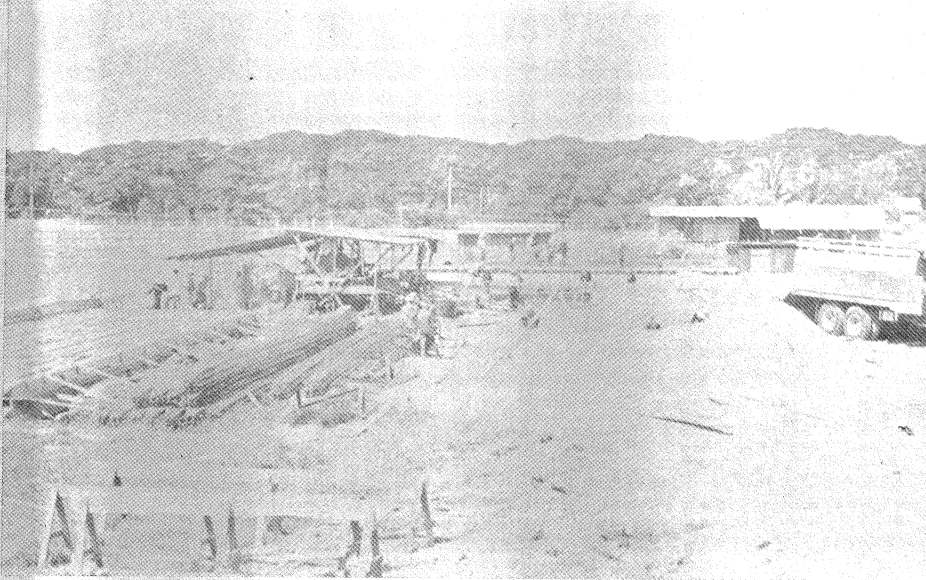




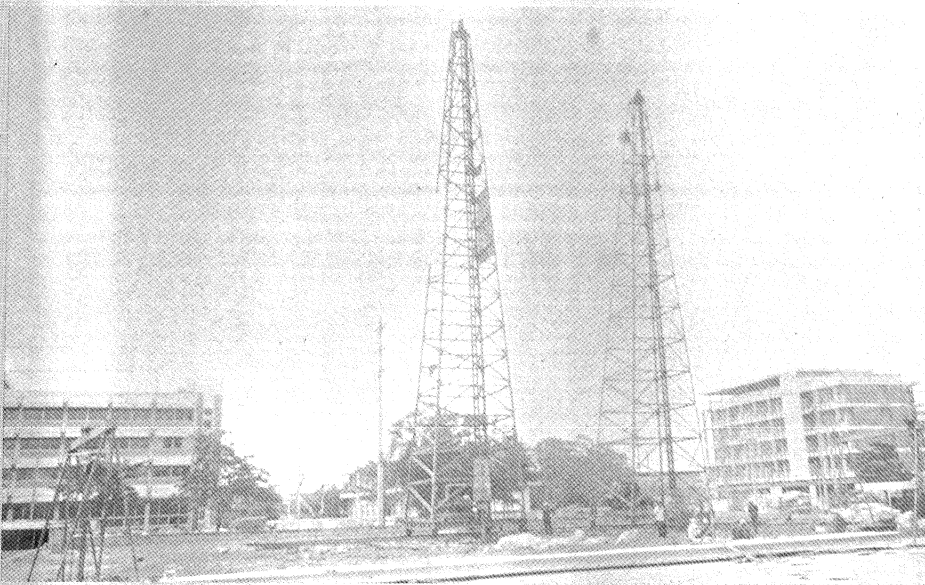
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินทรงวางศิลาฤกษ์ พระฤกษ์ เมื่อ 30 ธันวาคม 2508

ทอดพระเนตรหุ่นจำลองอาคารคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามธิบดี





พื้น - ฐาน ของรามาริบัติ  
พ.ศ. 2508



ตอกเสาเข็ม  
ก่อสร้าง "รามาริบัติ"  
พ.ศ. 2508



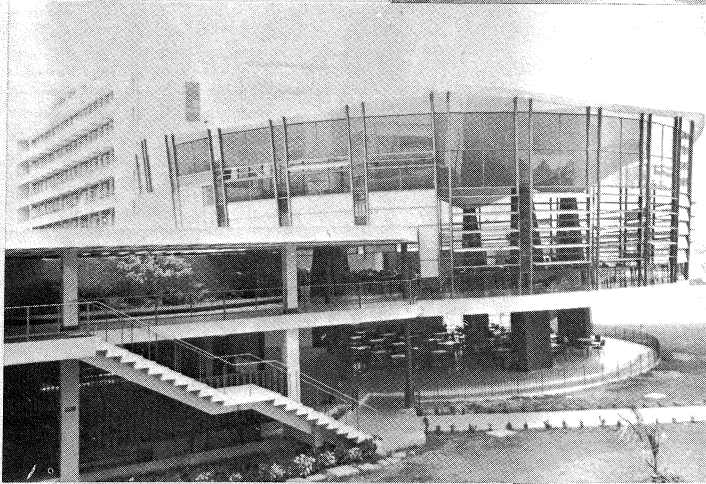
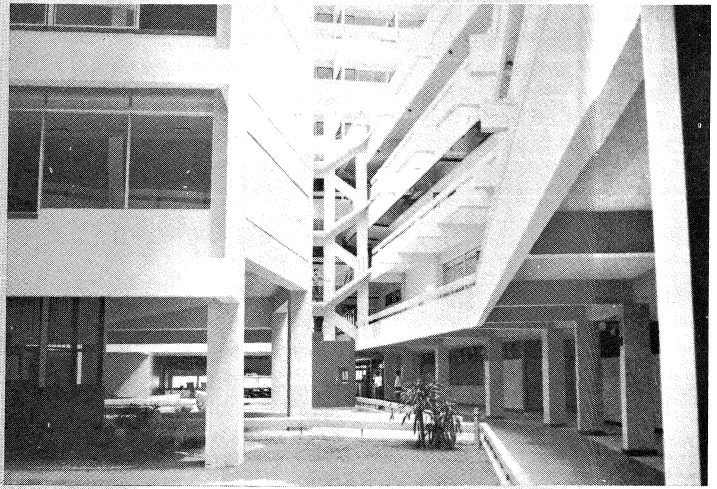
ด้านหลังแต่ครั้งก่อน



ตั้งศาลพระภูมิตามธรรมเนียม

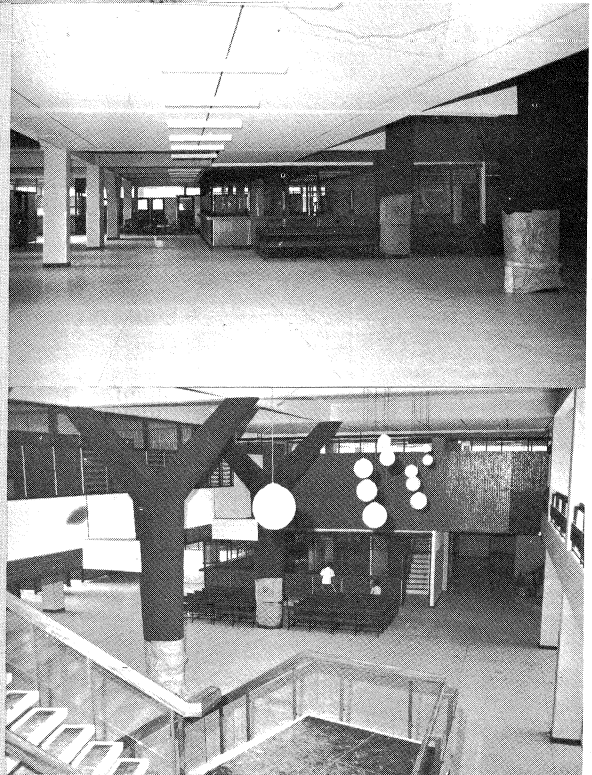


พ.ศ. 2511 ก่อนเปิดบริการ



โรงอาหารของโรงพยาบาล  
พ.ศ. 2512

ห้องโถงรถทำบัตร  
เพื่อตรวจรักษา



คณะแพทยศาสตร์  
รามธิบดี  
ระยอง  
2511-2515



ถ่ายจากหอพักแพทย์



ถ่ายจาก  
หน้าหน่วย

เวชศาสตร์ฟื้นฟู





สมัยที่คณะวิทยาศาสตร์และคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามธิบดี  
ยังไม่มีรั้วกัน และยังไม่ได้สร้างอาคารชกฟอก

ด้านหลัง (ทิศตะวันตก) ของอาคารรามธิบดี ถ่ายจากคณะวิทยาศาสตร์  
ก่อนสร้างอาคารชกฟอกและตึกออร์โทปิดิกส์







อาคารคณะ ฯ สมัยยังไม่ได้ต่อเติมภาควิชาสัตวัญญ์ ฯ พ.ศ. 2512

ต่อเติมชั้น 5 ด้านหน้าเป็นภาควิชาสัตวัญญ์ ฯ พ.ศ. 2517





พ.ศ. 2517 ด้านหน้าของโรงพยาบาล (ทางออก)

“มุมหนึ่งของความร่มรื่น”

อาคารผู้ป่วยนอกและปัจจุบันพยาบาล สร้างเมื่อ พ.ศ. 2522





คุณจงจินต์ รุจิรวงศ์  
กดปุ่มเปิดป้ายห้องประชุมจงจินต์





# การก่อสร้างอาคารและสถานที่

## 1. ที่ดิน

ที่ดินซึ่งเป็นที่ตั้งของคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดีในปัจจุบันนี้ เดิมเป็นที่ดินของทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ตามโฉนดที่ดินเลขที่ 11479 เล่มที่ 115 หน้า 79 ตำแหน่งที่ดิน ระบุว่า ๒ ไร่ ๑ ไร่ เลขที่ดิน 2357 หน้าสำรวจ 1198 ตำบลทุ่งพญาไท อำเภอพญาไท จังหวัดกรุงเทพมหานคร เนื้อที่ 120 ไร่ 3 งาน 90 ตารางวา (น.ส. 4 ง) ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ขายแก่กระทรวงการคลัง เพื่อใช้เป็นส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ตามที่กราบบังคมทูลขอมานำตามหลักฐานในพระราชหัตถเลขาฉบับที่ 57/92 ลงวันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ. 2509 และด้วยพระมหากษัตริย์คุณล้นเกล้าล้นกระหม่อม การซื้อขายจึงอยู่ในลักษณะที่เกือบจะเรียกว่าเป็นแบบ “ให้เปล่า” คือมีราคาเพียง 39,131,392 บาท (สามสิบเก้าล้านหนึ่งแสนสามหมื่นหนึ่งพันสามร้อยเก้าสิบสองบาทถ้วน)

ในเนื้อที่ 120 ไร่ 3 งาน 90 ตารางวา เดิมเป็นที่ทิ้งขยะมูลฝอย ต่อมาเป็นย่านชุมชนแออัด หลังจากทางรัฐบาลได้จัดซื้อไว้แล้ว กระทรวงการคลังจึงได้จัดสรรที่ดินให้หน่วยราชการดังนี้

1.1 ให้องค์การสนธิสัญญาป้องกันร่วมกันแห่งเอเชียอาคเนย์ (สปอ.) จำนวน 38 ไร่ โดยมีกำหนดเช่า 30 ปี ที่ดินแห่งนี้ปัจจุบันเป็นที่ตั้งส่วนหนึ่งของกระทรวงการต่างประเทศ

1.2 ที่ดินที่เหลือทั้งหมดให้เป็นของมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ (มหาวิทยาลัยมหิดลในปัจจุบัน) ซึ่งทางมหาวิทยาลัยได้แบ่งให้

1.2.1 คณะวิทยาศาสตร์ 40 ไร่

1.2.2 คณะแพทยศาสตร์ใหม่ควรจะได้ส่วนที่เหลือทั้งหมด คือ 42 ไร่ 3 งาน 90 ตารางวา แต่เนื่องจากท่านอธิการบดี ในขณะนั้น (ศาสตราจารย์นายแพทย์ชัชวาล โอสถานนท์) ได้ดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารการจัดตั้ง

สถาบันมะเร็งแห่งชาติด้วยอีกตำแหน่งหนึ่ง มีความเห็นว่สถาบันมะเร็งฯ ควรจะอยู่ใกล้กับคณะแพทยศาสตร์ใหม่ เพื่อจะได้พึ่งพาอาศัยกัน จึงเสนอกระทรวงสาธารณสุขว่าจะแบ่งที่ของมหาวิทยาลัยในส่วนของคณะแพทยศาสตร์ใหม่ให้ ซึ่งจำนวนเนื้อที่ที่แบ่งให้ นั้นมากกลายเป็นกรณีพิพาทระหว่างสถาบันมะเร็งฯ กับคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดีในภายหลัง

ที่ดินที่เหลือจากแบ่งให้ สปอ. 38 ไร่แล้ว จึงเป็นของสถาบันมะเร็งแห่งชาติ 5 ไร่ และเป็นของคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี จำนวน 37 ไร่ 3 งาน 90 ตารางวา

### แนวคิดในการออกแบบ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี

ความตั้งใจของคณะผู้ก่อตั้งมีความประสงค์จะเห็นคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดีอยู่ในรูปแบบของโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยขั้นมาตรฐาน ที่สามารถให้การศึกษ การบริการ และการวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้ตั้งเป้าหมายให้เป็นโรงพยาบาลขนาด 500-600 เตียง แต่ให้สามารถเพิ่มได้ถึง 700 เตียงถ้าจำเป็น จำนวนเตียงดังกล่าวคิดว่าน่าจะเพียงพอสำหรับผลิตแพทย์ปีละประมาณ 60-80 คน พยาบาลปีละประมาณ 60-70 คน และบุคลากรทางการแพทย์อื่น ๆ

การออกแบบอาคารของคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี ได้ยึดหลักตามโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ กล่าวคือต้องมีความสะดวกทั้งในด้านวิชาการ การบริการ และการวิจัย จึงจัดให้มีพื้นที่สำหรับการสอนที่หอผู้ป่วย มีห้องเรียน ห้องประชุม ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการวิจัย ห้องพักแพทย์เวรประจำการ ห้องพักนักศึกษา และสำนักงานของภาควิชาซึ่งประกอบด้วยห้องทำงานอาจารย์และบริเวณธุรการ (ซึ่งอยู่ในที่ซึ่งสามารถเดินติดต่อกับหอผู้ป่วยได้โดยสะดวก) ห้องปฏิบัติการวิจัยร่วมภาควิชา และหอวิจัยทางคลินิก

เนื่องจากคณะฯ มีเนื้อที่จำกัดแต่ต้องการให้มีการใช้งานของอาคารอย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้สร้างอาคารใหญ่รวม (compact building) ขึ้น ในขั้นต้นได้สร้างอาคารนี้ไว้เพียง 8 ชั้น แต่ได้วางฐานรากไว้สำหรับต่อเติมเป็น 9 ชั้นได้ในอนาคต

อาคารที่สร้างติดกลุ่มอยู่กับอาคารใหญ่รวมตั้งแต่แรกได้แก่ ห้องประชุมใหญ่จุประมาณ 400-500 คน โรงครัว ห้องอาหารสำหรับบุคลากรของคณะฯ อาคารที่อยู่บริเวณใกล้รั้วด้านริมทางรถไฟเป็นหอพักพยาบาล หอพักนักเรียนพยาบาล และหอพักผู้ช่วยพยาบาลชาย และอาคารที่อยู่ติดรั้วด้านเหนือใกล้สถาบันมะเร็ง ได้แก่ หอพักแพทย์และนักศึกษาแพทย์ โรงอาหารเล็ก (ซึ่งเรียกว่า “โรงเตี๊ยม” มาจนถึงปัจจุบันนี้ เพราะเดิมเป็นโรงไม้ชั้นเดียว ปัจจุบันเป็นชั้นล่างสุดของอาคารนารายณ์)

แนวคิดในการออกแบบคณะฯ นอกจากจะออกแบบเพื่อประโยชน์ใช้สอยดังกล่าวแล้ว ยังนึกถึงความสวยงามด้วย เช่น มีสวนหย่อมอยู่หลายแห่ง รวมทั้งบ่อปลาทำให้ทัศนียภาพน่ารื่นรมย์ แต่ความสวยงามกับประโยชน์การใช้สอย และความสะดวกมักจะไม่ได้ด้วยกัน เช่นเดียวกับปริมาณและคุณภาพ งานก่อสร้างหรือการติดตั้งถาวรวัตถุซึ่งสมัยหนึ่งเห็นว่าดีงามเหมาะสม กลับเกิดปัญหาและความขัดข้องในภายหลัง บางสิ่งต้องใช้เวลาเกือบ 10 ปี จึงจะปรากฏให้เห็นดังตัวอย่างต่อไปนี้

1. การที่คณะฯ มิได้กั้นรั้วทุกด้านพร้อมการก่อสร้างในครั้งแรกอาจเป็นเพราะต้องการเอาใจเพื่อนบ้านมิให้รู้สึกอึดอัดในเนื้อที่ที่มีอยู่น้อยกว่า หรือต้องการรักษาทัศนียภาพให้เหมาะสมกับความนิยมในต่างประเทศก็ไม่มีผู้ใดจำได้ชัดเจน แต่ไม่ก็ปีต่อมาคณะฯ ก็มีกรณีพิพาทกับเพื่อนบ้านเรื่องการแบ่งเขตที่ดิน และใช้เวลาหลายปีกว่าเรื่องจะยุติ (ดูรายละเอียดท้ายบท)

2. อาคารกลางของคณะฯ ซึ่งเป็นสำนักงานธุรการและห้องทำงานอาจารย์มีระเบียบเดินติดต่อกับหอผู้ป่วยได้ ระเบียบนี้ไม่มีกันสาดเพราะผู้ออกแบบคำนวณแล้วว่าฝนจะปะทะกับอาคารที่ล้อมรอบก่อนจะไม่สาดเข้าถึงระเบียบ และ

กันสาดทำให้ขาดความสวยงาม ปรากฏว่าฝนเมืองไทยไม่ใช่ที่ต่างประเทศเรียกว่า “shower” คือตกแบบน้ำพุ่งจากฝักบัว แต่ฝนเมืองไทยเป็นแบบ “heavy rain” ตกหนักและมีลมแรงพัดทุกทิศทุกทาง ในหน้าฝนระเบียงแห่งนี้จึงกลายเป็นคลองเล็ก ๆ ไปทุกชั้น จนมีผู้ขอให้ผู้อำนวยการส่งเรื่องมารับ เพราะเดินออกจากภาควิชาไม่ได้ ในที่สุดอาคารของคณะ ฯ ก็จำเป็นต้องติดกันสาดทั้งที่ระเบียงและไม่ใชระเบียงอีกหลายแห่งในเวลาต่อมา (ประมาณ พ.ศ. 2520) ทำให้ขาดความสวยงามไปบ้าง ดังที่เห็นอยู่ขณะนี้ แต่คลองในหน้าฝนก็ได้หายไปด้วย

3. การก่อสร้างที่สวยงามขอลงสิ่งปลูกสร้างไว้มีติดซิกก็คือการเดินท่อน้ำทิ้งไว้ในเสาปูนของอาคาร ทำให้อาคารของคณะ ฯ ดูเรียบไม่มีท่อเกาะกระรุงรุง เพียงแต่มีช่องทางให้น้ำไหลลงสู่ท่อน้ำทิ้ง พร้อมทั้งมีตะแกรงกรองผงไว้ด้วย ประมาณ 10 ปีต่อมา ตะแกรงเริ่มผูกพัน มีเศษผงเข้าไปอุดตันในท่อใช้เครื่องอัดไล่เศษผงก็ไม่ออก ใช้เครื่องแยงท่อแล้วก็ไม่ได้ผล ทำให้น้ำท่วมเอ่อ จะเปลี่ยนท่อใหม่ก็ไม่ได้เพราะฝังอยู่ในเสาปูน ถ้าจะทำต้องทุบเสาดด้วย ในที่สุดทางคณะ ฯ ก็จ่ายอมให้มีการเดินท่อน้ำทิ้งใหม่ภายนอกอาคาร จึงมองเห็นระเบียงระกะไปหลายแห่ง ขาดความเรียบร้อยและสวยงามไปบ้าง ทั้งนี้เพื่อประโยชน์การใช้งาน

4. การเดินท่อก๊าซต่าง ๆ ก็เช่นกัน คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี เมื่อเทียบกับโรงพยาบาลของรัฐบาลในสมัยนั้น จัดว่านำหน้าในเรื่องการจัดระบบจ่ายก๊าซที่ใช้ทางการแพทย์ให้เป็นศูนย์รวมอยู่แห่งเดียว โดยก่อสร้างที่เก็บถังก๊าซที่ใช้ในทางการแพทย์ ได้แก่ ออกซิเจน และไนตรัสออกไซด์ ไว้ที่ห้องใต้ดินใกล้ห้องเก็บศพของภาควิชาพยาธิวิทยา ต่อมาความรู้ทางวิชาการเพิ่มขึ้นจึงทราบว่าตามหลักสากลแล้ว เขาห้ามสร้างห้องเก็บก๊าซนี้ไว้ในระดับต่ำกว่าพื้นดิน ต้องอยู่ระดับเหนือพื้นดิน และต้องอยู่ในที่ที่มีการถ่ายเทของอากาศได้ดี นอกจากนั้นยังมีกฎเกณฑ์อีกหลายอย่าง ขณะนี้ทางคณะ ฯ ก็กำลังดำเนินการเพื่อจะย้ายศูนย์จ่ายก๊าซนี้ขึ้นมาระดับพื้นดินแล้ว

นอกจากนั้นการเดินท่อก๊าซแต่เดิมได้เดินแบบฝังในผนังไว้หลายแห่ง เมื่อมีการก่อสร้างเพิ่มเติม มีการทุบผนัง

บางครั้งจึงทุบเอาท่อก๊าซด้วยเนื่องจากมองไม่เห็น ทำให้เกิดการรั่วซึ่งเป็นอันตรายมากโดยเฉพาะก๊าซออกซิเจน ในระยะหลังนี้ถ้าจะต้องมีการเดินท่อก๊าซใหม่จะเดินแบบลอยไม่ฝังผนัง ก็ทำให้ขาดความสวยงามไปอีก

5. การขออนุญาตวางท่ออย่างคือถังน้ำมันเตา ในการก่อสร้างครั้งแรกขออนุญาตติดมาก คือไว้ใต้ดิน ต่อมาในปี พ.ศ. 2523 เกิดมีน้ำท่วมในกรุงเทพ ฯ รวมทั้งถนนหน้าโรงพยาบาลรามาธิบดีด้วย จึงเกิดเหตุการณ์ที่ฟ้องว่าน้ำมันเตารั่วโดยมีน้ำมันไหลอยู่อยู่ที่ถนนหน้าโรงพยาบาลรามาธิบดีทางคณะ ฯ มิได้นิ่งนอนใจได้จึงได้สร้างถังเก็บน้ำมันเตาไว้บนพื้นดิน ขนาด 25,000 ลิตร จำนวน 2 ถัง แล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2526

6. สิ่งทันสมัยอีกอย่างที่คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดีได้มีใช้ ซึ่งโรงพยาบาลน้อยแห่งในสมัยนั้นจะมีคือมีเตาเผาขยะที่เผาไหม้โดยใช้น้ำมันเตา (incinerator) อยู่ที่ข้างหอพักผู้ช่วยพยาบาลชาย ซึ่งขณะนั้นกลายเป็นสนามเทนนิสไปแล้ว ความภูมิใจในสิ่งทันสมัยที่ติดตั้งนั้นยังนานวันก็ยิ่งผ่องทุกวัน เพราะขยะของโรงพยาบาลรามาธิบดีหรือจะกล่าวได้ว่าของเมืองไทยส่วนมากเป็นขยะเปียก การเผาแม้จะใช้น้ำมันเตาก็ไม่สามารถทำให้ลุกไหม้เป็นถ้ำถ่านไปหมดได้ยังคงเหลือเป็นเศษขยะอยู่มาก ซ้ำยังมีทั้งควันไฟและเขม่าจำนวนมากพุ่งกระจายไปทั่วทิศ ถือเป็นแหล่งที่ทำให้เกิดมลภาวะเป็นพิษ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับน้ำมันเตาก็สูงในระยะต่อมาจึงต้องขออนุมัติมหาวิทยาลัยมหิดลเพื่ออื้อจำหน่าย โรงพยาบาลรามาธิบดีจึงขาดสิ่งทันสมัยไปสิ่งหนึ่ง

ทั้งหมดนี้เป็นเพียงตัวอย่างในรอบ 10 ปีเท่านั้น หลัง 20 ปี อาจจะมีสิ่งปรากฏให้เห็นเพื่อเป็นอุทาหรณ์อีกมาก

## 2. ประวัติการก่อสร้าง คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี

คณะแพทย์แห่งใหม่นี้ได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีเป็นกรณีพิเศษให้ว่าจ้างบริษัทเอกชนเป็นผู้ออกแบบและ

ควบคุมงานก่อสร้างได้ ซึ่งตามปกติการก่อสร้างสถานที่ราชการ มักออกแบบและคุมงาน โดยกรมโยธาธิการ แต่ทางมหาวิทยาลัย ได้มีเหตุผลว่า

1. จำเป็นต้องก่อสร้างอย่างรีบด่วน
2. ต้องการสถาปนิกที่เป็นที่ยอมรับว่ามีความชำนาญ ในการออกแบบโรงพยาบาลโดยเฉพาะ ซึ่งปรากฏว่าสามารถ หาได้จากบริษัทเอกชน
3. ต้องการการคุมงานก่อสร้างอย่างใกล้ชิด และเต็ม เวลา ซึ่งบริษัทเอกชนทำได้

ดังนั้นคณะรัฐมนตรีจึงอนุมัติให้บริษัท สถาปนิก เจน สกลธนาธิกรักษ์ เป็นผู้ออกแบบ และคุมงาน โดย ศาสตราจารย์ นายแพทย์ชัชวาล โอสถานนท์ อธิการบดีมหาวิทยาลัย แพทยศาสตร์ในขณะนั้นเป็นผู้ลงนามในสัญญาก่อสร้างกับ บริษัทเทพดุสิต จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทรับเหมาก่อสร้าง ค่า ก่อสร้างเป็นเงิน 56.73 ล้านบาท ในการก่อสร้างอาคารรุ่นแรก นี้คณะแพทย์ได้รับความช่วยเหลือจากมูลนิธิร็อกกี้เฟลเลอร์ โดยได้ส่ง มร.เอ็ดมันด์ เจ. ไวติงค์ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญทาง ออกแบบโรงพยาบาล มหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกามาให้ คำแนะนำและแก้ไขเพิ่มเติม

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ฯ ได้ เสด็จพระราชดำเนินทรงวางศิลาฤกษ์เมื่อวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2508

มีอาคารอีก 5 หลังซึ่งก่อสร้างในรุ่นแรกเช่นเดียวกัน แต่ ผู้รับเหมาที่ก่อสร้างคือห้างหุ้นส่วนจำกัด วัฒนาภา ได้แก่ อาคารโรงเรียนพยาบาล 1 หลัง และอาคารหอพักพยาบาล อีก 4 หลัง ค่าก่อสร้าง 5 อาคารนี้เป็นเงิน 16.83 ล้านบาท

การออกแบบอาคารคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาล รามาธิบดี คุณเจน สกลธนาธิกรักษ์ ซึ่งเป็นสถาปนิกผู้ออกแบบ มีความภูมิใจมาก และถือเป็นงานชิ้นเอกในชีวิต แม้ว่าจะได้ เคยออกแบบให้โรงพยาบาลอื่น ๆ มาก่อนแล้วก็ตาม นอกจากนี้ ประสบการณ์ในประเทศไทย คุณเจน สกลธนาธิกรักษ์ ยังศึกษาค้นคว้าแบบผังของอาคารโรงพยาบาลในต่างประเทศด้วย โดยเฉพาะโรงพยาบาลมหาวิทยาลัย และได้นำมาดัดแปลง

ให้เหมาะสมกับบรรยากาศของประเทศไทย จึงนับว่าคุณเจน สกลธนาธิกรักษ์ เป็นผู้ที่มีความสำคัญผู้หนึ่งสำหรับคณะ แพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี\* แต่เป็นที่น่าเสียใจที่ ผู้ออกแบบไม่สามารถอยู่คุมผลงานของตนได้นาน เพราะ หลังจากคณะ ฯ เปิดบริการได้ไม่กี่ปี คุณเจน สกลธนาธิกรักษ์ ก็ได้ถึงแก่กรรม

### 3. อาคารต่าง ๆ

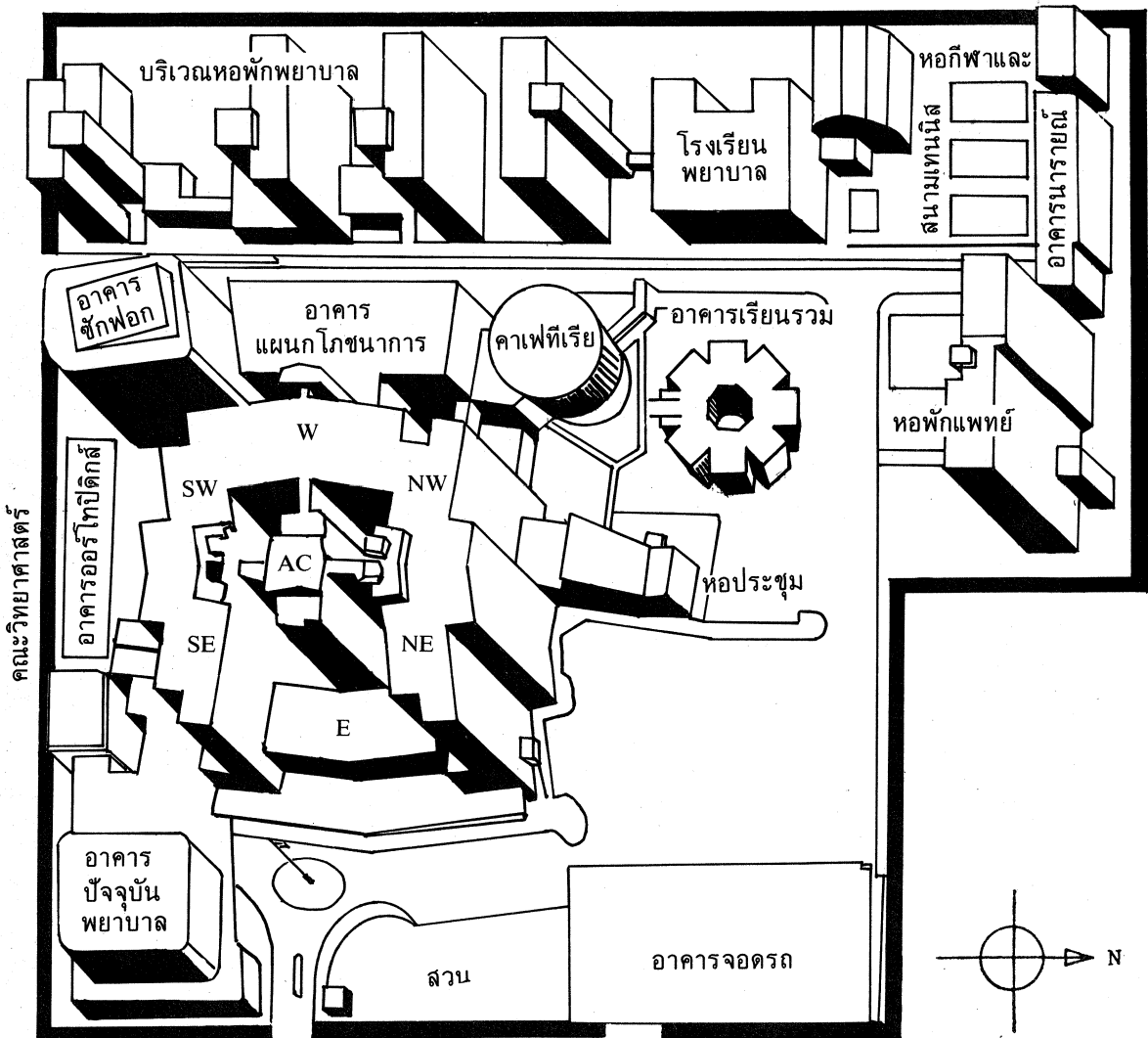
ทางคณะ ฯ ได้มีมติเมื่อวันที่ 20 มกราคม พ.ศ. 2526 ให้กำหนดชื่ออาคารเป็นตัวเลข และใน พ.ศ. 2530 ได้มีการ เปลี่ยนแปลงให้เรียกดังนี้

- |          |   |
|----------|---|
| อาคาร 1  | อาคารใหญ่ (อาคารโรงพยาบาล)                          |
| อาคาร 2  | อาคารปัจจุบันพยาบาล                                 |
| อาคาร 3  | อาคารซีกฟอก   |
| อาคาร 4  | อาคารออร์โทปิดิกส์                                  |
| อาคาร 5  | อาคารอาหารและโภชนาการ                               |
| อาคาร 6  | อาคารเรียนรวม                                       |
| อาคาร 7  | อาคารหอประชุมใหญ่                                   |
| อาคาร 8  | (สำรองหมายเลขไว้สำหรับอาคารที่จะ ก่อสร้างเพิ่มเติม) |
| อาคาร 9  | อาคารจอตรก  |
| อาคาร 10 | อาคารหอพักแพทย์                                     |
| อาคาร 11 | อาคารนารายณ์  |
| อาคาร 12 | อาคารหอพักพยาบาลชาย                                 |
| อาคาร 13 | หอกีฬา  |
| อาคาร 14 | โรงเรียนพยาบาล                                      |
| อาคาร 15 | หอพักพยาบาล 1                                       |
| อาคาร 16 | หอพักพยาบาล 2                                       |
| อาคาร 17 | หอพักพยาบาล 3                                       |
| อาคาร 18 | หอพักพยาบาล 4                                       |

\* คุณเจน สกลธนาธิกรักษ์ ยังได้บริจาคเงินค่าออกแบบแก้ไขอาคาร บางส่วนเป็นจำนวน 495,000 บาท และบริษัทเทพดุสิต ได้ต่อเติมและ แก้ไขอาคารบางส่วนโดยไม่คิดมูลค่าเป็นเงินประมาณ 816,500 บาท



**แผนผัง**  
**คณะแพทยศาสตร์**  
**โรงพยาบาลรามธิบดี**  
**มหาวิทยาลัยมหิดล**



### 3.1 อาคาร 1 หรืออาคารใหญ่

อาคาร 1 เป็นตัวอาคารหลัก (main building) ของคณะฯ มีขนาดใหญ่กว่าทุกอาคารที่มีอยู่ ลักษณะอาคารเป็นเหมือน 2 อาคารรวมกันอยู่ ซึ่งมีอาคารชั้นนอก และชั้นในหรืออาคารกลาง อาคารกลางเป็นอาคารสูงโดดขึ้นไป 8 ชั้น มองดูคล้ายกับเป็นแกนกลางของอาคาร 1 และถูกล้อมรอบด้วยอาคารชั้นนอกทั้ง 4 ด้าน อาคารที่เป็นแกนกลางนี้จะมีสำนักงานแพทย์ และธุรการภาควิชาต่าง ๆ อยู่เกือบทุกชั้น ยกเว้นชั้นที่ 1

อาคารที่ล้อมรอบทั้ง 4 ด้านนั้นถือว่าเป็นปีกของอาคารกลางซึ่งให้ชื่อปีกต่าง ๆ ตามทิศ แต่ใช้เป็นภาษาอังกฤษ เนื่องจากในสมัยก่อนโรงพยาบาลเปิดได้มีอาจารย์จากมูลนิธิร็อกกี้เฟลเลอร์มาเป็นที่ปรึกษาในการจัดหอผู้ป่วยให้แก่ภาควิชาพยาบาลฯ จำต้องนัดแนะดูสถานที่ด้วยกันเกือบทุกที่นั้นไม่ค่อยถูก เพราะแบบแปลนของหอผู้ป่วยทุกชั้น ตั้งแต่ชั้น 3 ขึ้นไปเหมือนกันหมด จึงต้องบอกเป็นชั้น และบอกทิศแต่ต้องใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อให้ที่ปรึกษาเข้าใจ จึงเกิดคำว่าหอพักผู้ป่วยด้าน North East (NE), South East (SE) ซึ่งเป็นด้านหน้าโรงพยาบาล ส่วนด้านหลังเรียกว่า North West (NW) และ South West (SW)

#### ชั้นที่ 1 ของอาคาร 1

ด้านหน้าของอาคาร 1 หรืออาคารหลัก (main building) หันออกสู่ทิศตะวันออกและสู่ถนนพระรามที่ 6 จะมองเห็นประตูระจกขนาดใหญ่ ทางด้านขวามือหรือส่วน NE ของอาคาร เป็นห้องตรวจคนไข้ของภาควิชาอายุรศาสตร์ ถัดไปเป็นห้องตรวจคนไข้ของทุก คอ จมูก ห้องจ่ายยาและห้องเก็บยาตามลำดับ บริเวณหน้าห้องจ่ายยาซึ่งอยู่ทางด้านตะวันตกมีม้ายาววางอยู่เป็นหมู่ใหญ่สำหรับผู้มาใช้บริการได้นั่งรอรับยา สูดขอบของอาคารทางด้านทิศเหนือเป็นห้องของหน่วยสังคมสงเคราะห์ (ปัจจุบันเป็นส่วนต่อเติมของห้องยาไปหมดแล้ว) และโทรศัพท์กลาง (Operator) ของโรงพยาบาลซึ่งอยู่ติดกับประตูเข้า-ออก ของอาคารทางด้านทิศเหนือ

ดังกล่าว

ย้อนกลับมาที่บริเวณห้องโถงใหม่ จะมีบันไดขนาดใหญ่กว้าง 4 คนเรียงกัน วกขึ้นไปบนชั้นที่ 2 ของอาคาร ได้บันไดนี้เป็นหน่วยไปรษณีย์ของโรงพยาบาล หันไปทางด้านซ้ายมือหรือบริเวณ SE เป็นหน่วยธุรการ โอ.พี.ดี. ห้องตรวจผู้ป่วยนอกของหน่วยเวชศาสตร์ทั่วไปของภาควิชาอายุรศาสตร์ที่เรียกว่า “G.P. area” มีห้องลงทะเบียน ผู้ป่วยนอกหรือทำเวชระเบียนอยู่ที่นี่และมีบันไดเล็ก ๆ ขึ้นไปบนชั้น 2 ไปยังที่เก็บเวชระเบียนได้ มีที่นั่งเป็นม้ายาววางอยู่เป็นกลุ่มบริเวณห้องโถงใหญ่ หน้าห้องลงทะเบียน เพื่อให้ผู้ป่วยและญาติใช้นั่งพักหรือนั่งรอเนื่องจากบางครั้งต้องมารอเข้าคิวรับบัตรตั้งแต่ฟ้าเริ่มสว่าง บริเวณโถงนี้ถ้ายกม้ายาวออกไปจะเป็นเนื้อที่กว้าง เคยใช้เป็นสถานที่ตั้งรับคนไข้ในกรณีที่มีอุบัติเหตุหมู่ (mass casualty) มาแล้วหลายครั้ง ตัวอย่างเช่น เหตุการณ์เมื่อ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 เป็นต้น

ด้านตะวันออกของห้องลงทะเบียนผู้ป่วยนอกเป็นห้องตรวจโรคนอกของภาควิชาศัลยศาสตร์รวมทั้งออร์โทปิดิกส์ ทางทิศใต้ของห้องลงทะเบียนนอกมีหน่วยรับผู้ป่วยในและลงทะเบียนผู้ป่วยในอยู่ติดกัน ถัดไปก็เป็นหน่วยเวชศาสตร์ฉุกเฉินซึ่งต้องทำงานหนักมากนอกเวลาราชการ จึงมีประตูใหญ่เปิดให้เข้าอาคาร 1 ทางด้านนี้อีก 1 ประตู และรถวิ่งเข้ามาจอดส่งคนไข้ได้ถึงเชิงบันได (ปัจจุบันถูกต่อเติมไปหมดแล้ว) บริเวณนี้ยังประกอบด้วยห้องตรวจรวมทั้งห้องตรวจภายในเฉพาะสตรี, ห้องรักษา, ห้องผ่าตัดเล็ก, ห้องเข้าเฝือก รวมทั้งห้องสังเกตอาการซึ่งเป็นห้องเล็ก ๆ คนไข้ได้ประมาณ 6 เตียง สำหรับสังเกตดูอาการคนไข้ที่มาในเวลาฉุกเฉินและยังไม่ได้รับเข้าพักในตึกคนไข้ตามชื่อที่ตั้งไว้ซึ่งคนไข้ในกลุ่มนี้มักจะมีมากกว่าจำนวนเตียงเป็นนิจ จึงต้องใช้วิธีให้นอนเปลที่ใส่สำหรับเข็นรับ-ส่งคนไข้ และนอนกันอยู่บริเวณริมทางเดินเป็นประจำ บางครั้งเปลเกือบจะหมดไปจากหน่วยเปล เพราะไปใช้เป็นที่นอนของคนไข้เหล่านี้

ทางด้าน SW นั้น เริ่มจากใกล้บันไดใหญ่ทางชั้น 2 และชั้นต่อ ๆ ไป ของอาคาร 1 ทางด้านทิศใต้ จะเป็นห้องตรวจเลือด, อุจจาระ, ปัสสาวะ ฯลฯ หรือห้องปฏิบัติการตรวจทางห้องทดลองของภาควิชาพยาธิวิทยา และถ้าเดินเลย

ไปทางด้านหลังของโรงพยาบาล จะเป็นห้องทำงานทาง  
นิติเวช, ห้องตรวจศพและห้องเก็บศพ, ห้องทำพิธีศพของ  
ภาควิชาพยาธิวิทยาทั้งหมด

ถ้าเริ่มจากบันไดใหญ่ใหม่อีกครั้ง แต่หันหน้าลงบันได  
มาจะพบลิฟท์สำหรับขนทั้งคนและสัมภาระขึ้นและลงจาก  
ชั้นต่าง ๆ ของตัวตึก ด้าน SE จะมีลิฟท์เล็ก 1 ตัว ใหญ่ 1 ตัว  
ส่วนด้าน SW จะเป็นลิฟท์ใหญ่ทั้งคู่ ลิฟท์ทั้ง 2 คู่ หันหน้า  
เข้าหากัน (ทางด้าน NE และ NW ก็มีลิฟท์อีก 4 ตัว ลักษณะ  
เช่นเดียวกันนี้) ถ้าเดินจากบันไดผ่านลิฟท์ทั้ง 4 ตัวนี้ออกมา  
แล้ววกไปทางซ้ายมือ ก็จะเป็นห้องตรวจคนไข้นอก ของ  
ภาควิชาสูติศาสตร์-นรีเวชวิทยา หักมุมไปทางแนวหลังของ  
ตัวอาคารใหม่ไปชิดกับส่วนของหน่วยรังสีรักษาของภาควิชา  
รังสีวิทยา

ถ้าเดินเลยผ่านทางเดินกลางอาคารไปทางด้าน NW  
จะเห็นป้าย “หน่วยกายภาพบำบัด” ประกอบด้วยสำนักงาน,  
ห้องแพทย์, ห้องตรวจผู้ป่วย และห้องบำบัดที่เรียกว่า “โรงยิม”  
หน่วยกายภาพบำบัดเดิมเป็นหน่วยงานที่ขึ้นกับโรงพยาบาล  
โดยตรง ปัจจุบันได้เปลี่ยนเป็น “หน่วยเวชศาสตร์ฟื้นฟู”  
ขึ้นอยู่กับภาควิชาออร์โทปิดิกส์ และเวชศาสตร์ฟื้นฟู ลึกเข้าไปอีก  
ทางด้านหลังหรือทางทิศตะวันตก จะเป็นหน่วยงานรังสีรักษา  
ประกอบด้วย ห้องตรวจ, ห้องฟักแพทย์และเจ้าหน้าที่, ห้อง  
ฉายรังสี และวกไปติดชิดกับห้องตรวจของสูติ-นรีเวช ดังได้  
กล่าวแล้ว

ตรงบริเวณใจกลางของอาคาร 1 ได้ถูกตึกกลางซึ่งต่อ  
ขึ้นไปเป็นสำนักงานของแต่และภาควิชาที่มีพื้นที่ซึ่งแบ่งเป็น  
สองส่วน โดยมีทางเดินผ่ากลาง พื้นที่ทางด้านตะวันตก จัด  
เป็นห้องไว้ซึ่งแต่เดิมจะใช้เป็นห้องสมุดสำหรับประชาชนผู้มา  
รับบริการ แต่ต่อมาได้ดัดแปลงไปใช้เป็นที่ทำงานของหน่วย  
สังคมสงเคราะห์ เนื่องจากสถานที่เก่าคับแคบมาก และอีก  
ส่วนหนึ่งใช้เป็นห้องเก็บเงินค่ายา, ค่าเวชภัณฑ์ต่าง ๆ หลัง  
เวลาทำการของห้องยาใหญ่ พื้นที่ทางด้านตะวันออกเป็น  
ร้านค้าของกระจุกกระจิกและของใช้ต่าง ๆ สำหรับคนป่วย  
เช่น แปรงสีฟัน, ยาสีฟัน, สบู่ ฯลฯ รวมทั้งหนังสือพิมพ์,  
นิตยสารเรียงรายและขนมพวกลูกอมลูกกวาด เรียกร้านนี้กัน  
ติดปากว่า “Gift shop” ดำเนินกิจการโดยมูลนิธิรามาธิบดี

ผ่านสมาคมศิษย์เก่าพยาบาลรามาธิบดี ติดกับร้าน Gift shop  
เป็นร้านบริการอาหารว่าง (coffee shop) ซึ่งเป็นของ  
โรงพยาบาลเอง มีอาหารว่างพวกขนมจีบ, ซาลาเปา, ขนมเค้ก  
และขนมแห้งอื่น ๆ รวมทั้งเครื่องดื่ม มีผู้มาใช้บริการกันมาก  
เกือบตลอดเวลาที่เปิดทำการ เนื่องจากบริเวณนี้เป็นที่โล่ง  
ตั้งโต๊ะและเก้าอี้ไว้ให้นั่งพักผ่อนได้ จึงมีผู้นั่งพักรับประทาน  
อาหารว่าง, ดื่มน้ำหรือเครื่องดื่มที่บริเวณนี้กันค่อนข้างมาก  
ระหว่างที่รอรับยาหรือรอรับบริการอย่างอื่น นอกจากจะมี  
อาหารและเครื่องดื่มแล้ว ยังมีบ่อเลี้ยงปลาขนาดใหญ่อยู่  
ระหว่างร้านอาหารว่างและบริเวณที่รอรับยา กับมีสวนหย่อม  
อยู่ระหว่างห้องสมุดประชาชนกับหน่วยกายภาพบำบัด จึงเป็น  
ทัศนียภาพที่น่ารื่นรมย์อยู่ค่อนข้างมาก พ่อแม่ที่พาลูกมาตรวจ  
และรอรับยา ก็อาศัยใช้ปลาในบ่อเป็นจุดให้ความสนใจและ  
หน่วงเหนี่ยวลูกไว้ได้ เพราะการรอรับยาบางครั้งก็ต้องใช้เวลา  
นาน บ่อปลาบ่อแรกนี้มีมาแต่เดิม สร้างพร้อมอาคาร ต่อมา  
จึงได้สร้างบ่อปลาเพิ่มขึ้นอีก 1 แห่ง อยู่ระหว่างห้องสมุด  
ประชาชนกับห้องตรวจคนไข้นอกสูติ-นรีเวช บ่อที่สองนี้มี  
ขนาดเล็กกว่าและตื้นกว่าบ่อแรก นอกจากนี้ยังมีสวนหย่อม  
อีก 1 แห่ง อยู่ระหว่าง Gift shop กับห้องตรวจผู้ป่วยนอก  
ของภาควิชาศัลยศาสตร์ สวนหย่อมทั้งสองแห่งที่กล่าวมานี้  
มีลักษณะที่สังเกตได้คือ ปลูกต้นไม้สูงซึ่งเป็นไม้ใหญ่ไว้ตรง  
กลางทั้ง 2 แห่ง แต่เป็นที่นาสงสารต้นไม้เหล่านี้ ที่ต้องถูกตัด  
ยอดตัดกิ่งอยู่เกือบเป็นประจำ เนื่องจากไปโตแข่งกับความสูง  
ของอาคาร

ต่อมาบ่อปลาบ่อแรกก็ทรุด น้ำที่ขังไว้ก็รั่วซึมออกหมด  
ไม่สามารถเลี้ยงปลาต่อไปได้ และการซ่อมแซมอาจเป็นผลกระทบ  
ต่อเสาหลักของอาคารใหญ่ จึงเป็นเรื่องที่น่าเสียดายที่ต้องถม  
บ่อปลานี้ไป โดยมีการดัดแปลงเป็นสวนหย่อมแทน อย่างไรก็ตาม  
ก็ตามก็ไม่ได้ทัศนียภาพที่ดีเหมือนเดิม ส่วนบ่อปลาบ่อที่สองนั้น  
ยังคงอยู่และจำนวนปลาก็เพิ่มขึ้นจนเกือบจะล้นบ่อ

บริเวณใต้ถุนอาคาร 1 หรือชั้นที่ 1 ของอาคารใหญ่  
ดังได้พรรณนามาแล้วนั้น มีพื้นที่โล่งมาก และมีการถ่ายเท  
ของอากาศได้ดี ทำให้รู้สึกเย็นสบายเมื่อผ่านเข้ามาสู่บริเวณ  
ดังกล่าวเสมือนกับใช้เครื่องปรับอากาศทั่วทั้งบริเวณ จึงมี  
ผู้เข้าใจว่า โรงพยาบาลรามาธิบดีรวยมาก ติดเครื่องปรับ-

อากาศทั้งหลัง!

สำหรับการจัดและตกแต่งสวน ปลูกต้นไม้ สร้างบ่อปลา นั้นเป็นนโยบายของโรงพยาบาลมาตั้งแต่แรกในการที่จะสร้างทัศนียภาพที่รื่นรมย์ให้แก่บริเวณ โรงพยาบาลเพื่อลดความเครียดและความอึดอัดอันจะเกิดแก่คนไข้และบุคลากรของโรงพยาบาลเอง ผู้อำนวยการในขณะนั้น คือ นายแพทย์ เสริมศักดิ์ เพ็ญชาติ จึงได้มอบหมายให้ชุดทำงานอันประกอบด้วย แพทย์หญิงจิรพรรณ มัชฌิมจันทร์ เป็นประธานดำเนินการตกแต่งสถานที่ และมีแพทย์หญิงฉวีวัฒน์ จุณณานนท์ และนายแพทย์เบญจะ เพ็ชรคล้าย เป็นผู้ช่วยชุดทำงานชุดนี้ โดยได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่โรงพยาบาลเริ่มเปิดบริการ ดังนั้นจะเห็นว่าเมื่อวันเปิดคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาล รามาธิบดี จึงมีทั้งพันธุ์ไม้ดอกและไม้ใบสะพรั่ง เช่น กุหลาบแดงสรดรอสด่าง พยับหมอกชู่อไผดเต็มอ่างดินใหญ่ข้างทางเดินหน้าอาคาร เนินดิน 3 แห่งที่ติดกับกำแพงรั้วหน้าโรงพยาบาล มีหญ้าขึ้นเขียวขจี และริมรั้วบริเวณทางเข้า-ออกของโรงพยาบาลด้านถนนพระรามที่ 6 มีผกากรองชูดอกสีม่วง สดสะพรั่งจนลานตา ซึ่งปัจจุบันไม่สามารถหาภาพเช่นนี้ได้อีก

## ชั้นที่ 2 ของอาคาร 1

จากด้าน NE ไปสู่ด้าน SE เป็นห้องตรวจผู้ป่วยภาควิชา จักษุวิทยา ห้องตรวจผู้ป่วยภาควิชากุมาร ๗ และสำนักงานพร้อมห้องตรวจหน่วยจิตเวช ภาควิชาอายุรศาสตร์ (ปัจจุบันนี้หน่วยจิตเวชเป็นภาควิชาจิตเวชศาสตร์ และย้ายสำนักงานไปอยู่อาคาร 3 ส่วนห้องตรวจอยู่อาคาร 2) ที่วางระหว่างห้องตรวจภาควิชากุมาร ๗ กับภาควิชาจักษุ ๗ ต่อมาได้ต่อเติมเป็นหน่วยฝึกการพูด และการได้ยินของหน่วยโสต (ภาควิชาโสต ๗ ปัจจุบัน) และปัจจุบันเป็นห้องสอนแสดงของภาควิชากุมาร ๗

ด้านใต้ เป็นหน่วยชิวะมาตร (เวชสถิติ) และเวชระเบียน หน่วยนี้มีช่องบันไดลงมาสู่ชั้นหนึ่งในหน่วยลงทะเบียนเพื่อสะดวกในการค้นหาเวชระเบียน ถัดไปเป็น หน่วยจ่ายเครื่องใช้ กลางและห้องผสมนม

ด้านเหนือ เป็นห้องสมุดของคณะ ๗ สำนักงานผู้อำนวยการ

การ ห้องสุขาสำหรับผู้มาประชุมที่หอประชุมใหญ่ ปัจจุบันเป็นส่วนหนึ่งของสำนักงานผู้อำนวยการ

ด้าน SE ไปสู่ด้าน SW เป็นที่ตั้งของสำนักงานคนบติ ซึ่งมีห้องประชุมใช้ประชุมกรรมการประจำคณะ ๗ มีห้องเจ้าหน้าที่มูลนิธียู่ด้วย ถัดไปเป็นบริเวณสำนักงานและที่บริการของรังสีวินิจฉัย

ด้านใต้ รอบในเป็นหน่วยทันตกรรม ต่อกับส่วนหนึ่งของรังสีวินิจฉัย รอบนอกเป็นโรงเรียนรังสีเทคนิค และคลัง-เลือดของภาควิชาพยาธิวิทยา

บริเวณส่วนกลางของชั้น 2 คือ ห้องบรรยาย 2 ห้อง จุห้องละประมาณ 70 คน และสำนักงานภาควิชาพยาบาล

## ชั้นที่ 3 ของอาคาร 1

จากด้าน 3NE และ 3NW เป็นที่ตั้งของห้องผ่าตัดต่าง ๆ ได้แก่ ห้องผ่าตัดจักษุ-โสต ในส่วนของห้องผ่าตัด ศัลยกรรมมีเตียงเตอรสำหรับนักศึกษาดูการผ่าตัดของระบบโรคหัวใจและทรวงอกห้องหนึ่ง และอีกห้องหนึ่งเป็นห้องผ่าตัดของระบบประสาท (Neurosurgery) และยังมีห้องรับส่งคนไข้ และห้องพักฟื้นของทั้ง 2 ภาควิชาอยู่ด้วย

จากด้าน 3NW เป็นที่ตั้งของหอพักผู้ป่วยสามัญจักษุ-โสต ๗

3SW เป็นที่ตั้งของพยาธิวิทยาคคลินิก

บริเวณที่เชื่อมต่อระหว่างห้องผ่าตัดศัลยกรรมและพยาธิวิทยาคคลินิก เป็นหน่วยบำบัดพิเศษ (ไอ.ซี.ยู.) ซึ่งเดิมมีเพียง 8 เตียงทุกภาควิชาใช้ร่วมกัน ต่อมาภาควิชาต่าง ๆ มีความต้องการ ไอ.ซี.ยู. เฉพาะผู้ป่วยในของภาควิชาขึ้น ๆ จึงเริ่มมี ไอ.ซี.ยู. เด็ก อายุรศาสตร์ และศัลยศาสตร์เพิ่มขึ้น บริเวณจุดกลางเป็นสำนักงาน และห้องพักอาจารย์ภาควิชาศัลยศาสตร์

ตั้งแต่ชั้น 4 ขึ้นไปด้าน NE, SE, NW และ SW เป็นหอพักผู้ป่วย ซึ่งมีห้องสอนแสดงและห้องเรียนอยู่ระหว่างหอพักผู้ป่วยทั้งด้านทิศเหนือ และทิศใต้ ต่อมาภาควิชา กุมารเวชศาสตร์ได้ตัดแปลงห้องเรียนด้านทิศเหนือเป็นหอ

ผู้ป่วยโรคติดเชื้อเพราะยังขาดอยู่

หอผู้ป่วยทุกหอมีหน้าต่างเป็นกระจกใส เป็นบานเลื่อนใหญ่ ทางด้านเหนือ และได้ ทำให้ได้รับแสงสว่างจากธรรมชาติ ไม่มีมิดทึบ และผู้ป่วยสามารถมองเห็นทิวทัศน์ภายนอกได้ แต่ปัญหาการเข้ดกระจกให้ใสสะอาดอยู่เสมอเป็นภาระหนัก แก่เจ้าหน้าที่ทำความสะอาดเพราะบางแห่งสูงมาก หรือไม่มี ขยายคาไม่สามารถเข้ดดูได้ จึงขาดความสวยงามไปในระยะ หลัง ๆ

คณะ ฯ ได้จัดให้ผู้ป่วยเด็กอยู่บนชั้น 8 ทั้งชั้น เนื่องจาก หากมีความจำเป็นต้องเคลื่อนย้ายผู้ป่วยโดยไม่สามารถใช้ ลิฟท์ได้ก็สามารถอุ้มเด็กลงบันได ซึ่งถ้าเป็นผู้ป่วยผู้ใหญ่ การ เคลื่อนย้ายจะทำได้ลำบากกว่า บริเวณหอผู้ป่วยเด็กด้าน SE มี ห้องเล่นสำหรับเด็ก และในส่วนที่เป็นหอผู้ป่วยเด็กเล็ก จะมีห้องพักสำหรับแม่ให้นมลูกซึ่งต่อมาได้ดัดแปลงเป็น ไอ.ซี.ยู. เด็กใน พ.ศ. 2518

ตั้งแต่ชั้น 4 ถึงชั้น 8 ทางด้าน NE เป็นหอผู้ป่วยซึ่งเป็นห้องพิเศษของภาควิชาสูติ ฯ ศัลย์ ฯ จักษุ ฯ อายุรศาสตร์ และกุมารเวชศาสตร์ตามลำดับ แต่ละชั้นมีห้องพิเศษ 10-12 ห้อง ซึ่งน่าจะเพียงพอสำหรับผู้ป่วยทั้งหมด 500-600 เตียง แต่ตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏแล้วห้องพิเศษของคณะ ฯ ยังขาด อีกมาก ผู้ป่วยต้องใช้เวลารอนานเกือบเดือน หรือบางครั้ง มากกว่าหนึ่งเดือน จึงต้องใช้หอผู้ป่วยสามัญรับผู้ป่วยพิเศษ ไปก่อนซึ่งผู้ป่วยก็มักไม่เต็มใจ และคณะ ฯ ก็ขาดรายได้

ด้านใต้ของอาคาร 1 ตั้งแต่ชั้น 5 ถึงชั้น 8 ทั้ง SE และ SW เป็นหอผู้ป่วยสามัญของภาควิชาศัลย์ อายุรศาสตร์ และกุมาร ฯ บริเวณ 8SW เดิมวางแผนไว้จะให้เป็นที่หอผู้ป่วย ศัลยกรรมเด็ก ต่อมาได้เปลี่ยนแผนเป็นสร้างหอวิจัยทาง คลินิกแทน (metabolic ward)

ส่วน 4SE เป็นห้องผ่าตัดสูติ-นรีเวช หอผู้ป่วยเซฟติก ห้องเตรียมคลอด และห้องคลอดของภาควิชาสูติ ฯ มีห้องพัก เด็กหลังเกิด และหน่วยบริหารทารกแรกเกิดเชื่อมอยู่

4SW เป็นสำนักงานภาควิชาพยาธิวิทยา

**ด้านทิศตะวันตก หรือด้านหลังของอาคาร 1**

ชั้นที่ 3 และ ที่ 4 เป็นห้องปฏิบัติการและหน่วยภาพการแพทย์ ของภาควิชาพยาธิวิทยา

ชั้นที่ 5 ด้านทิศตะวันตกแบ่งเป็น 2 ปีก ปีกหนึ่งเป็น สำนักงานโครงการเวชศาสตร์ชุมชน (พ.ศ. 2518-2527) อีกซีกหนึ่งเป็นห้องฝึกผ่าตัดโดยใช้สุนัขเป็นสัตว์ทดลองของ ภาควิชาศัลยศาสตร์ มูลนิธิร็อกกี้เฟลเลอร์ ได้ให้ทุนสนับสนุน หน่วยงานทั้งสองที่กล่าวแล้วข้างต้น

ชั้น 6 ถึงชั้น 8 ด้านตะวันตกเป็นห้องปฏิบัติการวิจัย ร่วมภาควิชา (ปัจจุบันคือ ศูนย์วิจัย)

ส่วนกลางของอาคาร 1 ตั้งแต่ชั้น 3 ถึงชั้น 8 จัดเป็น สำนักงานภาควิชาต่าง ๆ ชั้น 6 และ ชั้น 7 มีห้องตรวจคลื่น หัวใจ ตรวจคลื่นสมอง และตรวจสภาพปอดของภาควิชา อายุรศาสตร์

### 3.2 อาคาร 2 หรืออาคารปัจจุบันพยาบาล

เป็นอาคารสำหรับผู้ป่วยนอก และปัจจุบันพยาบาล อยู่ติดถนนพระรามหก ด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้สูง 4 ชั้น สร้างขึ้นเมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ. 2521 เพราะการให้การ บริการผู้ป่วยของหน่วยเวชปฏิบัติทั่วไปไม่เพียงพอ เนื่องจาก สถานที่เดิมคับแคบมาก และคณะ ฯ ต้องการรวมเวชปฏิบัติ ทั่วไปกับเวชศาสตร์ฉุกเฉินเข้าด้วยกัน เพื่อให้การบริการ ผู้ป่วยดำเนินไปอย่างถูกต้อง คณะ ฯ จึงมอบหมายให้นายแพทย์ สมจิต วิริยานนท์ เป็นหัวหน้ารวบรวมโครงการดังกล่าว ใช้ชื่อว่า “โครงการเวชศาสตร์ทั่วไปและเวชศาสตร์ฉุกเฉิน” เสนอต่อที่ประชุมคณะ ฯ เพื่อของบประมาณแผ่นดินมา ดำเนินการซึ่งก็ได้รับอนุมัติให้ก่อสร้างได้เมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ. 2521 และเปิดดำเนินการเมื่อวันที่ 22 ตุลาคม พ.ศ. 2522 งบประมาณในการก่อสร้างจากงบประมาณแผ่นดินปี พ.ศ. 2521 จำนวน 2,000,000 บาท จากงบประมาณแผ่นดิน ปี พ.ศ. 2522 จำนวน 16,378,500 บาท สมทบกับเงินบริจาค ของธนาคารไทยพาณิชย์อีก 7,600,000 บาท รวมเป็นเงิน ที่ใช้ก่อสร้างทั้งสิ้น 25,978,500 บาท (ยี่สิบห้าล้านเก้าแสน เจ็ดหมื่นแปดพันห้าร้อยบาทถ้วน)

ต่อมามีการขอเปลี่ยนแปลงรายการก่อสร้างโดยเพิ่มวงเงินจากรายได้คณะ ฯ อีก 655,000 บาท (หกแสนห้าหมื่นห้าพันบาทถ้วน) เพื่อให้มีระบบถ่ายเทอากาศที่ดี มีแสงสว่างเพียงพอ และป้องกันเสียงรบกวน

อาคารนี้ออกแบบโดย บริษัทสถาปนิก เจน สกลธนาธิกร จำกัด ค่าออกแบบและค่างานเป็นเงิน 878,500 บาท (ร้อยละ 3.5 ของวงเงินค่าก่อสร้างอาคาร) ผู้รับเหมาก่อสร้าง ได้แก่ บริษัทร่วมใจวิศวกรรม

ลักษณะอาคารเป็นตึกทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้าสูงสี่ชั้น มีคอร์ตฟ้าและห้องใต้ดินเดิมกำหนดจะสร้างสูงเพียง 3 ชั้น เพื่อมิให้บังอาคารใหญ่ (อาคาร 1) และให้เป็นที่ตั้งของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเวชปฏิบัติทั่วไปและเวชศาสตร์ฉุกเฉิน กับธนาคารไทยพาณิชย์ สาขารามาธิบดี แต่ยังมีภาควิชาและหน่วยงานอื่นของคณะ ฯ ที่จำเป็นต้องใช้พื้นที่เช่นกัน จึงได้แก้ไขแบบแปลนให้เพิ่มห้องใต้ดินเพื่อเป็นที่ทำงานของหน่วยเวชระเบียน และเพิ่มชั้นที่ 4 ให้เป็นสถานที่ทำการเรียนการสอนหลักสูตรปริญญาโท สาขาชีววิทยา การเจริญพันธุ์ ฯ ภาควิชาสูติศาสตร์-นรีเวชวิทยา กับเป็นที่ทำการเรียนการสอนของหลักสูตรปริญญาโท สาขาความผิดปกติของการสื่อความหมาย ภาควิชาโสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา และได้สร้างห้องยาเพิ่มขึ้นอีก 1 ห้อง ที่ชั้นหนึ่ง และเก็บยาสำรองไว้ที่ห้องใต้ดินด้วยส่วนหนึ่ง

เมื่อก่อสร้างอาคาร 2 เสร็จเรียบร้อยแล้วยังมีเนื้อที่ว่างบนหลังคาทางเดินที่เชื่อมต่อระหว่างอาคาร 1 กับอาคาร 2 จึงได้สร้างที่ทำการผู้ปวยนอกของภาควิชาจิตเวชศาสตร์ชั้นระหว่าง 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2525 ถึง 7 เมษายน พ.ศ. 2526 ลักษณะเป็นส่วนติดต่อกับชั้น 2 ของอาคาร 2 วงเงินที่ใช้ในการก่อสร้าง สามล้านแปดแสนสี่หมื่นห้าพันบาทถ้วน

### 3.3 อาคาร 3 หรืออาคารซัฟลอก

อาคารนี้เดิมเรียกว่า “อาคารซัฟลอก” ทั้ง ๆ ที่เป็นที่ทำงานของหลายหน่วยงาน และภาควิชา จนทำให้ผู้ที่มีได้อยู่ในหน่วยซัฟลอกหรือหน่วยงาน โรงพยาบาลเกิดความคับข้องใจ และเป็นผลให้คณะ ฯ ต้องตั้งชื่ออาคารต่าง ๆ

เป็นตัวเลขเมื่อวันที่ 20 มกราคม พ.ศ. 2526

ประวัติความเป็นมาของชื่อ “อาคารซัฟลอก” นั้น เนื่องจากทางคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดีได้รับอนุมัติเงินงบประมาณแผ่นดินหมวดค่าที่ดิน และสิ่งก่อสร้างเมื่อปี พ.ศ. 2521 เป็นค่าก่อสร้างเพิ่มเติมหน่วยซัฟลอกซึ่งเดิมอยู่ที่อาคาร 4 ชั้นที่ 2 ติดกับแผนกอาหารและโภชนาการ ในวงเงิน 1,300,000 บาท แต่ทางคณะ ฯ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าควรเปลี่ยนจากการต่อเติมเป็นสร้างอาคารใหม่ให้จะเหมาะกว่าเนื่องจากหน่วยซัฟลอกต้องให้บริการเพิ่มขึ้นมากเพื่อให้สอดคล้องกับการบริการในแง่รักษาพยาบาล และยังคงจัดซื้อเครื่องซัฟลอกขนาดใหญ่เข้ามาใหม่ซึ่งอาคารเก่าไม่มีเนื้อที่ตั้งเครื่อง และรับน้ำหนักเครื่องไม่ได้คณะ ฯ จึงได้ขอยกเลิกงบประมาณ และขออนุมัติสร้างอาคารใหม่เรียกว่า “อาคารซัฟลอก” จึงกลายเป็นชื่อของอาคารนี้ในภายหลังทั้ง ๆ ที่ใช้ในจุดประสงค์อื่นด้วย

อาคาร 3 หรืออาคารซัฟลอกเดิมนั้นได้รับงบประมาณแผ่นดินเป็นงบผูกพัน 2 ปี คือ พ.ศ. 2522 ได้รับยอดเงิน 6,000,000 บาท (หกล้านบาทถ้วน) ปี พ.ศ. 2523 ได้รับงบประมาณ 9,742,500 บาท และใช้เงินรายได้คณะ ฯ สมทบอีก 10,700,000 บาท รวมวงเงินค่าก่อสร้างทั้งหมด 26,442,500 บาท (ยี่สิบหกล้านสี่แสนสี่หมื่นสองพันห้าร้อยบาทถ้วน) โดยจ่ายเป็นค่ารับเหมาก่อสร้างให้แก่ ห้างหุ้นส่วนจำกัดศิวก เป็นเงิน 25,500,000 บาท และค่าออกแบบค่างาน ให้กับบริษัท เจน สกลธนาธิกร จำกัด อีก 942,500 บาท

ลักษณะอาคาร เป็นอาคาร 9 ชั้น มีทางเดินเชื่อมต่อกับอาคาร 1 บริเวณชั้นที่หนึ่ง ที่สอง และที่สาม

ชั้นที่หนึ่ง เป็นสำนักงานของหน่วยซ่อมบำรุง

ชั้นที่สอง เป็นบริเวณที่ติดตั้งเครื่องซัฟลอกขนาดใหญ่ จัดซื้อจากบริษัท เฟทฟูล เอ็นจิเนียริง (ประเทศไทย) จำกัด และบริเวณสำหรับเลือกผ้าที่จะซัฟและรีด

ชั้นที่สาม เป็นบริเวณที่พับผ้า ห่อผ้า คลังเก็บผ้า และห้องธุรการ

ชั้นที่สี่ เป็นหน่วยจ่ายเครื่องใช้กลาง

ชั้นที่ห้า เป็นห้องย็บผ้า คลังเก็บผ้า

หน่วยอนามัยโรงพยาบาล

หน่วยกฎหมาย และที่ทำการของโครงการ

หลักสูตรวิชาการบริหารโรงพยาบาล

ชั้นที่หก เป็นสำนักงานของ สภาอาจารย์, แผนก  
เวชสถิติ, งานการเจ้าหน้าที่และห้องประชุม

ชั้นที่เจ็ด เป็นที่ตั้งของสำนักงานภาควิชาจิตเวชศาสตร์  
พยาบาลจิตเวช นักจิตวิทยาคลินิก นักสังคมสงเคราะห์ ห้อง  
ประชุม ห้องพักอาจารย์และนักศึกษา

ชั้นที่แปด เป็นสำนักงานของศูนย์เวชศาสตร์ชุมชน  
พร้อมห้องประชุม

ชั้นที่เก้า เป็นสำนักงานของภาควิชาออร์โทปิดิกส์  
และเวชศาสตร์ฟื้นฟู พร้อมห้องประชุม ห้องสอนนักศึกษาและ  
ห้องพักแพทย์

คาดฟ้า เป็นที่ตั้งของแผงรับพลังงานแสงอาทิตย์  
และถังบรรจุน้ำทั้งก่อนผ่านแสงอาทิตย์ (น้ำธรรมดา) และ  
หลังผ่านแล้ว (น้ำร้อน) อย่างละ 1 ถัง

### 3.4 อาคาร 5 อาหารและโภชนาการ

เป็นอาคารที่อยู่ทางด้านตะวันตกเฉียงเหนือต่อกับ  
อาคาร 1 โดยมีระเบียงเชื่อมกันที่ชั้น 2 มุ่งไปสู่ห้องอาหาร  
แบบช่วยตนเอง (คาเฟ่ที่เรีย) ซึ่งเป็นรูปวงกลม ชั้นล่างของ  
ห้องอาหารนี้เป็นที่สำหรับบริการอาหารโดยไม่เสียเงินแก่  
นักศึกษาพยาบาล พื้นของอาคารชั้นล่างได้มีการทาสีตัว  
มากจนคล้ายกับนั่งรับประทานอาหารอยู่ในแ่งใต้ดิน จึง  
ให้สมญาห้องอาหารนี้ว่า “ห้องอาหารใต้ดิน” ปัจจุบันนี้ได้  
ปรับพื้นที่ใหม่แล้วโดยเต็มทวาย แต่โอกาสทาสีตัวก็ยังมีอีก  
ในอนาคตเพราะดินเดิมเป็นขยะ และพื้นไม่ได้เป็นคอนกรีต  
เสริมเหล็ก ห้องอาหารชั้นบนใช้บริการเจ้าหน้าที่คณะ ฯ  
ของโรงพยาบาลทุกระดับในราคาย่อมเยา สำหรับนักศึกษา  
แพทย์ และพยาบาลสามารถใช้ชูปองซึ่งมีส่วนลดพิเศษแทน  
เงินสด ห้องอาหารชั้นสองนี้คณะ ฯ มีความประสงค์จะให้  
เป็นที่พบปะสังสรรค์ของเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายเพื่อเป็นการกระชับ  
สัมพันธ์ไมตรีและลดช่องว่าง

ส่วนชั้นลอยเดิมเป็นห้องอาหารสำหรับเลี้ยงรับรอง

เท่านั้น ต่อมาสภาอาจารย์ได้ขอใช้เป็นห้องอาหารอาจารย์  
เพื่อให้อาจารย์ได้มีโอกาสสังสรรค์กันในช่วงอาหารกลางวัน  
ปัจจุบันได้มีการปรุงอาหารที่ชั้นลอยนี้เพิ่มจากรายการที่มี  
ในชั้นสองชั้นด้วย

ติดต่อกับห้องอาหารชั้นล่างเป็นห้องอาหารลูกจ้าง  
ที่รับประทานโดยไม่เสียเงิน ต่อไปเป็นหน่วยพัสดุกลาง  
หน่วยยานพาหนะ และหน่วยซ่อมบำรุงซึ่งย้ายไปอาคาร 3  
แล้ว ส่วนห้องอาหารชั้นบนติดต่อกับโรงครัว และหน่วยซักฟอก  
(ย้ายไปอาคาร 3 เช่นเดียวกัน) ชั้นที่สามเหนือโรงครัวเป็น  
สำนักงานของแผนกอาหาร และโภชนาการหน่วยทำความ  
สะอาดและห้องนอนเวรของเจ้าหน้าที่ของหน่วย

### 3.5 อาคาร 7 หอประชุมใหญ่ และห้องประชุมจงบจิณต์

เป็นอาคารที่ต่อจากอาคาร 1 ทางทิศเหนือ มี 2 ชั้น

ชั้นบน เป็นหอประชุมจุประมาณ 400 คน เป็นห้อง  
ปรับอากาศทั้งห้อง มีเวทีขนาดใหญ่อยู่ด้านหน้าใช้สำหรับการ  
อภิปราย การแสดงต่าง ๆ และพิธีไหว้ครู ฯลฯ ด้านหลังเวที  
เป็นบริเวณที่แต่งตัวของผู้แสดง มีชั้นลอยซึ่งได้ใช้เป็นที่ตั้ง  
ของชมรมนาฏศิลป์และดนตรีไทย คณะแพทยศาสตร์โรง-  
พยาบาลรามาธิบดีอยู่ด้วย ภายในหอประชุมยังมีห้องโสต  
ทัศนอุปกรณ์ใช้ในการควบคุมระบบแสงเสียง ซึ่งทำเป็นชั้นลอย  
เช่นกัน

ด้านหน้าของหอประชุมเป็นห้องโถง กั้นด้วยกระจก  
ใช้เป็นที่จัดนิทรรศการและจัดเลี้ยงในสมัยแรก บริเวณนี้  
มองเห็นทิวทัศน์สวยงามมาก แต่ปัจจุบันมองไปด้านใดก็ไม่เห็น  
ธรรมชาติที่เขียวชอุ่มเห็นแต่ตึกสูง ๆ ไปหมดรอบด้าน ด้านทิศ  
ตะวันตกของห้องโถงนี้ ต่อมาได้ต่อเติมเป็นสำนักงานของ  
มูลนิธิรามาธิบดีที่ชั้นบน ชั้นล่างทำเป็นห้องสุขาหลายห้อง  
เพื่อบริการผู้มาประชุมที่หอประชุมและ หรือห้องประชุมจงบจิณต์  
เพราะห้องสุขาที่มีอยู่เดิมเปลี่ยนแปลงเป็นส่วนหนึ่งของ  
สำนักงานผู้อำนวยการไปทั้งหมด

ชั้นล่างของอาคาร 5 ได้หอประชุมคณะ ฯ เดิมเป็น

ที่ว่างใช้จอดรถ ต่อมาได้ต่อเติมเป็นห้องประชุมจรงจินต์ เนื่องจากการเปิดหอประชุมใหญ่แต่ละครั้งมีความล้นเปลืองมาก อีกประการหนึ่ง ถ้ามีผู้เข้าประชุมน้อย หากใช้หอประชุมใหญ่จะมองดูโหล่งโหล่งไม่น่าดู คณะ ฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าควรมีห้องประชุมขนาดกลางขึ้นอีกแห่งหนึ่งโดยใช้เนื้อที่ว่างได้หอประชุม การก่อสร้างห้องประชุมนี้ไม่สามารถดอกเสาเข็มเป็นฐานรากได้ เพราะมีอาคารชั้นบนเป็นหอประชุมบังอยู่ จึงสร้างเป็นพื้นซีเมนต์ปูด้วยกระเบื้องยางซึ่งต่อไปดินขยจะก็จะยุบตัวลง ทางคณะ ฯ ก็ทราบว่าจะต้องเกิดการยุบตัวของดิน แต่ไม่มีทางเลือกเพราะเนื้อที่จำกัดและงบประมาณในการก่อสร้างไม่มี

ในการสร้างห้องประชุมจรงจินต์นี้ คณะ ฯ ได้รับเงินบริจาคจากคุณพิสิฐ ต้นสัจจา และเงินบริจาคของผู้มีจิตศรัทธา โดยการนำของคุณจรงจินต์ รุจิรวงศ์ โดยที่ คุณพิสิฐ ซึ่งเป็นคนไข้ในความดูแลของนายแพทย์จินดา สุวรรณรักษ์ ที่โรงพยาบาลรามาริบัติ ได้แสดงความประสงค์ที่จะบริจาคเงินการกุศลจากการฉายภาพยนตร์รอบปฐมทัศน์ในการเปิดโรงภาพยนตร์อินทราให้แก่โรงพยาบาลรามาริบัติ ประกอบกับนายแพทย์เสริมศักดิ์ เพ็ญชาติ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลขณะนั้น และนายแพทย์เกรียงไกร อัครวงศ์ ซึ่งรู้จักคุณจรงจินต์ รุจิรวงศ์ เป็นการส่วนตัว ได้ติดต่อขอให้คุณจรงจินต์ช่วยในการหาเงินบริจาคเพื่อสร้างห้องประชุมขนาดกลางแก่คณะ ฯ ในการนี้ คุณจรงจินต์ได้กรุณาชักชวนผู้มีจิตศรัทธาบริจาคเงินให้แก่รามาริบัติเป็นจำนวนมาก โดยที่ผู้มีจิตศรัทธาเหล่านี้ได้เข้าเฝ้าทูลเกล้า ฯ ถวายเงินแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งทรงมีพระมหากรุณาธิคุณแก่รามาริบัติเสด็จพระราชดำเนินไปในการฉายภาพยนตร์รอบการกุศลครั้งนั้นด้วย ในวาระดังกล่าวนี้ศึกษารามาริบัติ โดยการฝึกซ้อมและควบคุมโดยนายแพทย์วราวุธ สุมาวศ์ เป็นผู้ร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี

ชั้นสองของอาคารกลาง ด้านทิศตะวันออกเป็นห้องบรรยายขนาดชนิด 70 คน 2 ห้อง เตรียมไว้สำหรับนักศึกษาชั้นละ 60-80 คน อีกด้านหนึ่งเตรียมไว้สำหรับเป็นห้องแพทย์เวร ซึ่งจำเป็นจะต้องอยู่ในอาคารโรงพยาบาล แต่ต่อมาภาควิชาพยาบาลศาสตร์มีความจำเป็นต้องมีสำนักงานภาควิชา ฯ ภายในโรงพยาบาล จึงได้ต่อเติมคาน้ำฟ้าของชั้น 8

เป็นห้องแพทย์เวรแทน

### 3.6 กลุ่มอาคารหอพักพยาบาลและโรงเรียนพยาบาล

กลุ่มอาคารเรียงราย ด้านทิศตะวันตกของโรงพยาบาลเป็นแนวเส้นตรงอยู่ภายในเขตกำแพงด้านหลังโรงนอนไปกับทางรถไฟ เดิมเป็นอาคารใช้สอยสำหรับอาจารย์พยาบาลพยาบาลประจำหอผู้ป่วย นักศึกษาพยาบาล ผู้ช่วยพยาบาลหญิง-ชาย นักเรียนผู้ช่วยพยาบาลหญิง-ชาย ในสังกัดภาควิชาพยาบาลศาสตร์โดยเฉพาะ มีทั้งหมด 5 อาคาร มีทางเดินเท้าหน้าหอติดต่อกันโดยตลอด ในระยะต่อมาเมื่อกิจการของแต่ละแผนกในคณะ ฯ เติบโตขึ้น ภาควิชาต่าง ๆ ก็ได้มาขอใช้ห้องเรียนและห้องประชุมล้นมมา จัดงานด้วยเป็นครั้งคราว ปัจจุบัน เฉพาะอาคารโรงเรียนพยาบาลยังได้ใช้เป็นที่ประชุม เป็นที่สอนและสอบของเจ้าหน้าที่คณะ ฯ นักศึกษาแพทย์และนักศึกษาอื่น ๆ ภายในคณะ ฯ ด้วย

3.6.1 หอพักพยาบาล 1 (อาคาร 15) เป็นตึกเก่าขึ้นสร้างพร้อมกับอาคารโรงพยาบาล เมื่อ พ.ศ. 2511 อยู่หลังอาคาร 4 (คาเฟ่ที่เรีย) หันหน้าออกไปทางเดียวกับโรงพยาบาล ด้านหลังเป็นทางรถไฟ ทิศเหนือติดกับโรงเรียนพยาบาล และทิศใต้คือหอพักพยาบาล 2 ตึกนี้สร้างขึ้นโดยมีจุดประสงค์เพื่อรับนักศึกษาพยาบาลระดับไม่สูงกว่าปริญญาตรี และนักเรียนผู้ช่วยพยาบาลหญิงเข้าอยู่ประจำ นับแต่เริ่มฝึกปฏิบัติบนหอผู้ป่วยไปจนกว่าจะสำเร็จการศึกษารูปแบบโครงสร้างภายในอาคารตั้งแต่ชั้น 3 ถึง ชั้น 8 จึงเป็นห้องโถงโล่งตลอดเมื่อบรรจุเตียงแล้วกันด้วยตู้เสื้อผ้าเป็นตอน ๆ ละ 3 เตียงจะรับนักศึกษาและนักเรียนผู้ช่วยพยาบาลได้ 252 คน ส่วนชั้น 2 วางแผนให้เป็นที่พักสำหรับอาจารย์พยาบาล เพื่อจะได้ใกล้ชิดกับนักศึกษา จึงจัดทำเป็นห้องพัก 2 เตียง 14 ห้องห้องเดียว เนื่องจากเป็นห้องขนาดเล็กอีก 2 ห้อง รวม 16 ห้อง แต่เนื่องจากในช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 5 ภาควิชา ฯ สนองรับนโยบายโดยการเพิ่มปริมาณรับนักศึกษาและนักเรียนผู้ช่วยพยาบาลขึ้นเป็น 2 เท่า คือได้ตัดแปลงห้องพักอาจารย์ตลอดจนห้องอ่านหนังสือ (Study room) ท้ายตึกทุกชั้นเป็นที่พัก



ของนักศึกษา และเพิ่มความแออัดจากลิคละ 3 เตียง เป็น 4 เตียง ทั้งหมดตลอดมาจนถึงทุกวันนี้ ทำให้รับได้เต็มที่ 336 คน แต่จำนวนนักศึกษาและนักเรียนขณะนี้มี 365 คน เกินกว่าจำนวนที่หอพักจะรับได้

สำหรับลานซักล้างและรีดผ้าที่ชั้นดาดฟ้าของทุกหอ ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็น ยังคงสงวนไว้เช่นเดิม

**3.6.2 หอพักพยาบาล 2 (อาคาร 16) อยู่ถัดหอ 1** ไปทางทิศใต้ ต่อจากหอนี้เป็นอาคารหอ 3 และหอ 4 ตามลำดับ เป็นอาคาร 10 ชั้น สร้างเมื่อ พ.ศ. 2514 ใช้เป็นหอพักสำหรับผู้ช่วยพยาบาลหญิง อาคารนี้และอาคารหอพักหญิงทุกหลัง ยกเว้นหอ 1 สร้างเป็นห้องติดต่อกันเป็นแนวยาวตลอดตัวตึกหันหน้าเข้าหากัน มีทางเดินแล่นกลาง มีเฉลียงหลังห้องพักทุกห้อง ห้องสมุดและห้องรับแขกของหอ 2 เป็นส่วนเชื่อมต่อของชั้นล่างระหว่างตึกอาคารหอพัก 2 และหอพัก 3 ห้องอีกห้องหนึ่งของหอนี้คือห้อง infirmary กลางสำหรับบุคลากรของภาควิชาพยาบาลศาสตร์ ส่วนห้องเปลี่ยนเสื้อผ้าของพยาบาล ผู้ช่วยพยาบาลเวรป่วย ดึก จะมีประจำอยู่ที่ชั้นล่างของทุกอาคารหอพักตั้งแต่หอ 2 ถึง หอ 4 เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ปฏิบัติงานที่มีได้พักอยู่ในหอพักของโรงพยาบาลหอนี้ตามผังควรอยู่ห้องละ 2 คน เพราะสภาพห้องมีหน้าต่างบานเดียวและคับแคบจนแทบไม่อาจจะตั้งเตียงแทรกได้อีก แต่ด้วยความจำเป็นและความสามารถของแม่บ้าน จึงจัดได้ถึงห้องละ 3 เตียง จุได้ 478 คน

**3.6.3 หอพักพยาบาล 3 (อาคาร 17) นับเป็นอาคารหอพักที่เก่าแก่ที่สุด**

อาคารหอพักหลังนี้ สร้างในยุคบุกเบิก พ.ศ. 2511 พร้อม ๆ กับอาคาร 1 อยู่ในทำเลเหมาะสม แข็งแรง สามารถรับแรงสะเทือนจากทางรถไฟด้านหลัง และการก่อสร้าง การทุบทิ้ง การต่อเสาสีเมนต์ที่เกิดขึ้นภายในคณะ ฯ ต่อเนื่องมาตลอดเวลาเกือบ 20 ปีได้อย่างสบาย แม้ว่าจะแก่ชรา หრุดโทรมลงบ้างก็สมเหตุผล ในครั้งแรกใช้เป็นที่พักของเจ้าหน้าที่ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ทุกระดับ นับตั้งแต่หัวหน้าภาควิชา ฯ จนกระทั่งผู้ช่วยพยาบาล และแม้แต่ที่ปรึกษา และพยาบาลอาสาสมัครชาวต่างประเทศ ยกเว้นนักศึกษาพยาบาลและ

นักเรียนผู้ช่วยพยาบาลที่ใช้หอผู้ป่วยที่ยังว่างในอาคาร 1 เป็นที่พัก เมื่อล้นจากหอ 1 โดยมีอาจารย์ผลัดเวรชั้นพักร่วมเพื่อดูแลความปลอดภัย จึงนับได้ว่าเป็นอาคารรวมใจของพยาบาลหลังแรก เดิมเรียกชื่อหอพักพยาบาล 1 ต่อมาได้เรียงลำดับใหม่ตามฐานที่ตั้ง จึงกลายเป็นหอพักพยาบาล 3 ในปัจจุบันและเป็นที่พักของอาจารย์พยาบาลเป็นส่วนใหญ่ นอกนั้นเป็นพยาบาลประจำการมี 133 ห้อง จุได้ 260 คน

อาคารหลังนี้นอกจากประโยชน์ใช้สอยดังกล่าว ยังได้จัดห้องพักรวม 3 ห้อง เป็นห้องเวรพยาบาลห้องผ่าตัดจักษุ ฯ ห้องผ่าตัดสูติ-นรีเวช และห้องผ่าตัดศัลยกรรมมาเป็นเวลานาน คือตั้งแต่ปีรับผู้ป่วย 6 พฤษภาคม พ.ศ. 2512 นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่พยาบาลซึ่งสังกัดภาควิชาวิสัญญีวิทยาได้พักอยู่ในหอพัก 3 ด้วย จึงจำเป็นต้องต่อเติมดาดฟ้าชั้น 9 เป็นหอพักเพิ่มขึ้นอีก 8 ห้องในปี พ.ศ. 2515 และปี พ.ศ. 2528-2529 ได้ทำการทุบทิ้งแล้วก่อสร้างห้องสันทนการของหอพักชั้นใหม่ระหว่างหอ 3 และหอ 4 เนื่องจากของเดิมฐานทรุด หลังคารั่ว หมดสภาพ ห้องน้ำห้องส้วมใช้การไม่ได้ ขณะนี้สำเร็จเรียบร้อย แม้จะไม่สมบูรณ์พอ หน้าฝนน้ำรั่วเจ็พ่น และห้องส้วมชักโครกไม่ลง แต่ก็สามารถใช้เป็นที่ฝึกสอนและซ้อมดนตรีไทย โดยไม่กีดกันประเภทและระดับบุคลากร นับเป็นการบำรุงขวัญและกำลังใจของชาวคณะ ฯ ได้อย่างดี

**3.6.4 หอพักพยาบาล 4 (อาคาร 18) มีทางเดินเชื่อมต่อจากหอพักพยาบาล 3** ไปทางด้านริมรั้วกันเขตระหว่างคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดีกับคณะวิทยาศาสตร์ ต้นปี พ.ศ. 2530 บริเวณที่ว่างด้านหน้า ด้านข้าง และด้านหลังอาคารหอพัก 3 และ 4 และพื้นที่ว่างระหว่างหอพัก 3 กับ หอ 4 ได้รับการปรับปรุงทำเป็นสนามหญ้าปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ กับมีที่นั่งพักผ่อนสำหรับชาวหอ และแขกผู้มาเยือนได้หย่อนใจ หลังจากการต่อเติมครั้งหลังของอาคารหอพัก 4 ได้สำเร็จลงแล้วกว่า 6 เดือนในปี พ.ศ. 2529

อาคารหลังนี้ แตกต่างจากหอพักหลังอื่นคือ ทำการก่อสร้างเป็น 2 ระยะ เนื่องจากงบประมาณแผ่นดินมีจำกัด จึงได้ก่อสร้างเพียงครึ่งอาคารทางด้านหน้าก่อนในปี พ.ศ. 2517 เป็นตึก 10 ชั้น ต่อมาเมื่อจะทำการก่อสร้างให้เต็มตามผัง

ก็ปรากฏว่ามีพระราชบัญญัติห้ามสร้างอาคารที่สูงเกิน 12 เมตร ในอาณาบริเวณโดยรอบเขตพระราชฐาน ดังนั้น การต่อเติมอาคารครึ่งหลัง ในปี พ.ศ. 2528-9 ถึงต้นปี พ.ศ. 2529 จึงทำได้ยอดตึกที่สุดเพียงให้มี 4 ชั้น ดังปรากฏตามลักษณะของอาคารเมื่อแล้วเสร็จ มีส่วนแรกสูง 10 ชั้น ส่วนหลังสูง 4 ชั้น ต่างระดับกัน 3 ชั้นบันไดเชื่อมต่อเข้าด้วยกัน ใช้เป็นที่พักอาศัยของพยาบาลประจำการทั้งหญิงและชาย จากเดิมซึ่งมีเนื้อที่จำกัดไว้ห้องละ 2 คน กลายเป็นห้องละ 3 คน ในพื้นที่เท่าเดิม และยังคงเสริมตู้เสื้อผ้าพิเศษอีก 1 ตู้สำหรับบุคคลที่ 3 หรือส่วนเกินของห้อง โชคดีที่พยาบาลทำงาน 3 ผลัด คือ เช้า บ่าย และดึก จึงลดการแออัดลงไปได้อย่างเป็นระบบ

หอพักพยาบาล 4 ภายหลังปรับปรุงมีห้องพักพยาบาล ทั้งเก่าและใหม่รวม 132 ห้อง จุผู้พักได้ 356 คน ขณะนี้เต็มทั้ง 132 ห้อง เห็นได้ชัดว่าหากปริมาณรับนักศึกษาพยาบาล นักเรียนผู้ช่วยพยาบาล และพยาบาลใหม่ไม่ลดลง ย่อมเกิดปัญหาเรื่องที่พักแน่นอนนับแต่ปีหน้าเป็นต้นไป ซึ่งไม่ว่าจะเพิ่มขึ้นหรือลดลงย่อมมีผลโดยตรงต่อการบริการผู้ป่วยทั้งสิ้น

**3.6.5 หอพักพยาบาล 5 (อาคาร 12) หรือ “หอชาย”** เป็นอาคาร 5 ชั้น สร้างพร้อมกับหอพักพยาบาล 2 ในปี พ.ศ. 2514 บริเวณหน้าหอซึ่งเป็นสนามเทนนิส ส่วนหนึ่งเคยเป็นที่ตั้งเตาเผาขยะอยู่ระยะหนึ่ง ตัวอาคารอยู่ท้ายโรงเตี๊ยมหรืออาคารนารายณ์ในปัจจุบัน ด้านหลังติดกับเขตหอพัก บุตรข้าราชการกระทรวงมหาดไทย และอาคารด้านทิศตะวันตก อยู่ติดกำแพง ด้านหลังของคณะ ฯ ซึ่งติดกับทางรถไฟ

ผู้ที่พักในอาคารหลังนี้ ได้แก่ นักศึกษาพยาบาลชาย ผู้ช่วยพยาบาลชายและนักเรียนผู้ช่วยพยาบาลชายทั้งหมด จุผู้พักได้เพียง 66 คน ใช้ห้องโถงเชิงบันไดชั้นล่างเป็นที่รับแขก ส่วนห้องนั่งเล่น ดูโทรทัศน์ พักผ่อน กับบริเวณซีกล่างอาศัยพื้นที่บนชั้นดาดฟ้า เมื่อกีฬาเทนนิสแพร่เข้ามาในคณะ ฯ จนเกิดมีสนามเทนนิสชั้น หอพักชายซึ่งอยู่ใกล้ที่สุดก็ได้ช่วยอำนวยความสะดวกโดยจัดห้องอาบน้ำเปลี่ยนเสื้อผ้าสำหรับนักกีฬาเทนนิส ซึ่งเป็นอาจารย์แพทย์ส่วนใหญ่ได้ใช้

ตลอดมา

ชั้นล่างของอาคารหอพักทุกหลัง นอกจากห้องรับแขก ยังมีห้องขนาดเล็กเป็นที่ทำการของแม่บ้าน 1 ห้อง และเป็นที่พักของแม่บ้านหอพักละ 1 คน ในปีนี้อาคารหอพักทุกหลังแทบจะกล่าวได้ว่ารับบุคลากรทางการแพทย์แทบทุกประเภทเข้าพักอาศัยเต็มที่แล้ว และคาดว่าคงจะไม่สามารถรับเพิ่มได้มากกว่านี้

**3.6.6 อาคารโรงเรียนพยาบาล (อาคาร 14)**  
 อาคารโรงเรียนพยาบาลรามาริบัติ อยู่ระหว่างสนามเทนนิส (ซ้าย) และหอพักพยาบาล 1 (ขวา) รูปทรงเดิมเป็นตึก 2 ชั้น รูปตัว U หันปลายปีก 2 ข้างไปทางกำแพงด้านหลัง มีบันไดทางขึ้นลง 2 ทางคือถัดจากทางเข้าอาคาร ทางด้านหน้าเข้ามาเล็กน้อยทางหนึ่ง กับบันไดกระจกบริเวณที่ว่างกลางอาคารทางปีกซ้าย มีทางเดินซึ่งมีหลังคาคลุมเชื่อมต่อระหว่างปีกทั้ง 2 ชั้น อาคารนี้เปิดทำการเมื่อปี พ.ศ. 2512 อันเป็นปีที่โรงพยาบาลเปิดรับผู้ป่วยเป็นปีแรก เดิมมีห้องเรียนสำหรับนักศึกษาพยาบาล 60-80 คน รวม 3 ห้อง กับห้องสอนแสดง 1 ห้อง ห้องประชุมเล็ก 1 ห้อง ห้องสัมมนากลุ่มย่อย 3 ห้อง นอกนั้นเป็นห้องทำงานอาจารย์และเจ้าหน้าที่ประจำโรงเรียนส่วนหนึ่ง กับห้อง study อีก 2 ห้อง ต่อมาได้ต่อเติมชั้น 3 เมื่อ พ.ศ. 2519 เนื่องจากห้องเรียนมีไม่พอกับจำนวนชั้นปีของนักศึกษา อาจารย์พยาบาลก็เพิ่มมากขึ้นตามสัดส่วน ซึ่งมูลนิธิร็อกกี้เฟลเลอร์ได้ให้ความช่วยเหลือเพื่อติดตั้งเครื่องปรับอากาศสำหรับห้องเรียนทั้งชั้น 2 และชั้น 3 เป็นเงินหนึ่งแสนบาทถ้วนในปีถัดมา (พ.ศ. 2520) ทั้งนี้เพื่อช่วยลดเสียงรบกวนจากรถไฟที่วิ่งผ่านด้านหลังโรงเรียนขณะทำการสอนวันละไม่ต่ำกว่า 30 ขบวน การต่อเติมครั้งนั้น ได้เพิ่มห้องเรียนขนาดจุนักศึกษาได้ 100 คน ชั้นอีก 2 ห้อง หนึ่งในจำนวนนี้มีผนังเลื่อนกันแบ่งเป็นห้องเรียนขนาดกลางได้ 3 ห้อง ส่วนอีกห้องหนึ่งใช้เป็นห้องฉายภาพยนตร์ได้ด้วย มีห้องเก็บโสตทัศนอุปกรณ์ เป็นห้องตั้งเครื่องฉายอยู่ในตัวติดต่อกับห้องนี้ กับได้ห้องทำงานอาจารย์หน่วยงานต่าง ๆ เพิ่มขึ้นอีก 6 ห้อง คือ หน่วยอนามัยชุมชน จิตเวช โครงการศูนย์ฝึกอบรมทางการแพทย์ รามาริบัติ หน่วยโสตทัศนอุปกรณ์ ห้องรับรองอาจารย์พิเศษ

อีก 1 ห้อง และห้องสำหรับนักศึกษาและอาจารย์อีก 6 หน่วย

ปี พ.ศ. 2528 ได้ต่อเติมสร้างห้องประชุมขนาดจุ 150 คน ขึ้นระหว่างปีกของอาคารเก่ารูปตัว U กับห้องทำงานอาจารย์รวม 6 ห้อง จุห้องละ 2 คน แต่เมื่อสร้างเสร็จ ห้องอาจารย์ดังกล่าวกลับต้องใช้เป็นห้องประชุมกลุ่มย่อย และห้องสัมมนาสำหรับนักศึกษาแพทย์และนักศึกษาพยาบาลมาโดยตลอด เนื่องจากห้องประชุมกลุ่มย่อยที่ชั้นล่างของอาคารเดิมถูกตัดแปลงไปเป็นห้องทำงานอาจารย์ และห้อง study ของนักศึกษาปริญญาโทเสียหมดแล้ว ตั้งแต่เปิดหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตในปี พ.ศ. 2521

การก่อสร้างครั้งนี้ก่อให้เกิดผลตามมาหลายประการ กล่าวคือห้องอาจารย์เดิมบนชั้น 3 ซึ่งไม่ได้ติดเครื่องปรับอากาศ กลับยิ่งร้อนอบอ้าว ทึบกว่าเดิม เพราะถูกปิดกั้นทางถ่ายเทอากาศ ห้องประชุมใหญ่ซึ่งอยู่ตรงกลางอาคาร มีช่องระบายอากาศ ระบายเสียงดังในขณะที่ใช้สอนหรือประชุม ออกรอบทิศทาง ก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่ห้องทำงานบนชั้น 3 เป็นอย่างยิ่ง บันไดกลางถูกทุบทิ้ง และสร้างใหม่ในเนื้อที่จำกัดท้ายส่วนที่ต่อเติมใหม่ จึงทั้งแคบและชันขึ้นลงลำบาก และเป็นบันไดเดินคนเดียว ต้องรอหลักถ้ามีคนเดินสวนขึ้นหรือลง

ปัจจุบัน มีนักศึกษาพยาบาลใช้ห้องต่าง ๆ ในอาคารโรงเรียนถึง 432 คน นักเรียนผู้ช่วยพยาบาล 60 คน นักศึกษาพยาบาลปริญญาโทอีกกว่า 30 คน อาจารย์พยาบาลและเจ้าหน้าที่ประจำทำงานในแต่ละวัน 46 คน นอกจากนี้สถานที่ของโรงเรียนพยาบาลยังให้บริการแก่นักศึกษาแพทย์ นักศึกษารังสีเทคนิค เจ้าหน้าที่ของคณะ ฯ มหาวิทยาลัยมหิดล และมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ตลอดถึงทบวงมหาวิทยาลัยและบุคคลสังกัดสถาบันภายนอก ใช้เป็นที่สอน สอบ อบรม หรือประชุมต่าง ๆ และยังใช้ในงานของฝ่ายบริการ เช่น เป็นที่อบรมมัคคุเทศก์ และประชาชนทั่วไปในเรื่องนี้เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย เป็นต้น ให้อาคารห้องประชุมใหญ่ เป็นห้องโถงโล่งตลอดได้ใช้เป็นลานเอนกประสงค์ ทั้งการกีฬาในร่ม เป็นห้อง Study ของนักศึกษาเป็นที่พักผ่อน ดื่มน้ำรับแขก และจัดงานเนื่องในโอกาสต่าง ๆ ของภาควิชาพยาบาลศาสตร์

และภาควิชาอื่น ๆ ทั้งเป็นที่จัดงานของนักศึกษาภายในคณะ ฯ และกลุ่มต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกคณะ ฯ อยู่เป็นประจำ

### 3.7 หอพักแพทย์ (อาคาร 10)

หอพักนักศึกษาแพทย์และพยาบาล จำนวน 4 หลัง ก่อสร้างตั้งแต่แรกเปิดคณะ ฯ ราคา 16.73 ล้านบาท สำหรับหอพักนักศึกษาแพทย์ได้รับงบประมาณสร้างเพียง 1 หลัง ดังนั้นนักศึกษาแพทย์ชายและหญิงจะอยู่สลับชั้นกัน ต่อมาในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมระยะที่ 5 ให้มีการเพิ่มจำนวนนักศึกษาแพทย์จาก 80 เป็น 120 คน คณะ ฯ ได้วางแผนที่จะสร้างหอพักใหม่อีก 1 หลัง เป็นอาคาร 8 ชั้น แต่ได้มีเทศบัญญัติ กำหนดความสูงอาคารโดยรอบพระราชฐานมิให้สูงเกินกว่า 12 เมตร หากเป็นเช่นนี้ตัวอาคารจะสร้างได้ประมาณ 4 ชั้น ทางคณะ ฯ จึงระงับการก่อสร้างอาคารใหม่ เพราะไม่คุ้มค่ากับที่ดิน ซึ่งมีราคาแพง เมื่อเป็นเช่นนี้จึงได้มีความคิดที่จะขยายอาคารเก่าให้สามารถรับจำนวนนักศึกษาได้มากขึ้น ดังนั้นในปี พ.ศ. 2527-2528 ได้มีการต่อเติมอาคารหอพักแพทย์ในวงเงิน 4,300,000 บาท โดยได้ตัดแปลงชั้นที่ 1 ขยายห้องว่างเก่าชั้น 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9 ต่อเติมอาคารด้านข้างออกไปเป็นอาคาร 3 ชั้น ใช้เป็นที่พักผ่อนหรือเล่นกีฬาในร่ม รวมทั้งซ่อมรอยรั่วทำระบบป้องกันน้ำรั่วที่ตาดฟ้าชั้น 10 และซ่อมแซมลิฟท์ 2 ตัวด้วย ทำให้ใช้งานคล่องตัวขึ้น แต่ตัวลิฟท์ยังเป็นของเดิมจึงปิดไม่สนิทต้องแก้ไขบ่อยครั้ง นอกจากนั้นบริเวณหลังหอพักแพทย์ส่วนที่ติดกับรั้วโรงพยาบาลประสาธน์ และสถาบันมะเร็ง ยังได้ก่อสร้างห้องเก็บอุปกรณ์ การทำสวนโดยใช้เงินรายได้คณะ ฯ

### 3.8 หอกีฬาและสนามเทนนิส (อาคาร 13)

คณะกรรมการผู้ริเริ่มจัดสร้างสนามเทนนิส ประกอบด้วยอาจารย์อารี วัลยะเสวี อาจารย์เสริมศักดิ์ เพ็ญชาติ อาจารย์อนันต์ เตชะเวช อาจารย์พิทักษ์ ไชยเจริญ อาจารย์เบญจจะ เพชรคล้าย อาจารย์ศุภวัตร พรรณชษฐ์ และอาจารย์อรรถสิทธิ์ เวชชาชีวะ โดยมีอาจารย์ชม เทพยสุวรรณ เป็นที่ปรึกษา บริษัทเชลล์ ประเทศไทย จำกัด ให้การสนับสนุน

โดยการลดราคาวัสดุให้อย่างมาก ดำเนินการก่อสร้างจนแล้วเสร็จเปิดใช้เมื่อวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2515

ต่อมาสนามเทนนิสนี้ก็ทรุดโทรมลง ดังนั้นหลังจากที่ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี ได้เป็นเจ้าของจัดแข่งขันกีฬาภายในมหาวิทยาลัยมหิดล โดยมีอาจารย์พิทักษ์ ไชยเจริญ เป็นประธานกีฬาฝ่ายแพทย์ เมื่อเสร็จสิ้นการแข่งขันแล้ว จึงได้เสนอให้คณะ ฯ ทำการปรับปรุงสนามเทนนิส ให้เป็นคล้ายกับศูนย์กีฬาที่ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของคณะ ฯ สามารถเล่นกีฬาได้มากขึ้น เพื่อเป็นการส่งเสริมสุขภาพพลานามัยของบุคลากรของคณะ ฯ ในครั้งนี้มีผู้ไม่เห็นด้วยเข้าชื่อกันคัดค้านหลายท่าน แต่อาจารย์พิทักษ์ ก็มิได้ท้อถอย และได้ปรึกษากับศาสตราจารย์นายแพทย์ กฤษฏา อรุณวงศ์ ซึ่งขณะนั้นท่านเพิ่งจัดสร้างสนามกีฬาที่หมู่บ้านนวนานีเสร็จ เนื่องด้วยรู้จักท่านเป็นการส่วนตัว ขอให้ช่วยคิดรูปแบบว่าควรสร้างอย่างไรจึงจะได้ประโยชน์มากที่สุด ในที่สุดก็ได้แบบออกมาอย่างที่เห็นอยู่ในปัจจุบัน คือ มีหอกีฬา 1 หอ สำหรับแบดมินตัน ปิงปอง มีสนามเทนนิส 3 สนาม และบริเวณที่ขายอาหารว่าง เครื่องดื่ม นอกจากนี้ อาจารย์กฤษฏา อรุณวงศ์ ยังได้กรุณาบริจาคเงินเพื่อเป็นกองทุนหมุนเวียนสำหรับใช้จ่ายในกิจการกีฬา เป็นเงิน 25,000 บาท และอาจารย์อนันต์ เตชะเวช แนะนำให้นำอุปกรณ์กีฬา มาจำหน่ายเพื่อนำกำไรมาใช้จ่ายต่อไปจนปัจจุบันนี้

การปรับปรุงครั้งหลังนี้ ใช้เงินมูลนิธิรามาธิบดี “กองทุน โภชนาการ” เป็นเงิน 1,132,000 บาท (หนึ่งล้านหนึ่งแสนสามหมื่นสองพันบาทถ้วน) ทำการก่อสร้างปรับปรุงระหว่างวันที่ 20 พฤศจิกายน พ.ศ. 2520 ถึงวันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2521

### 3.9 อาคารนารายณ์ (อาคาร 11)

เมื่ออาจารย์ภัทรพร อิศรางกูร ณ อยุธยา ดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารและประธานฝ่ายสวัสดิการมูลนิธิรามาธิบดี เมื่อ พ.ศ. 2526 ได้ติดต่อชักชวน นายชวาล นิธิวาสนิน ประธานกรรมการโรงแรมนารายณ์ และคณะ

กรรมการบริหารโรงแรม ร่วมกันบริจาคเงิน สองล้านบาท สมทบกับเงินของมูลนิธิรามาธิบดีอีกประมาณ 8 ล้านบาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้นประมาณ 10 ล้านบาท ก่อสร้างอาคารหลังหนึ่งใช้ชื่อว่า “อาคารนารายณ์” ประกอบด้วย ชั้นล่างเป็นร้านจำหน่ายอาหาร (โรงเตี๊ยมเดิม) ชั้นที่สองเป็นร้านค้าสวัสดิการมูลนิธิรามาธิบดี และชั้นที่ 3 เป็นห้องประชุม และสำนักงานมูลนิธิรามาธิบดี

### 3.10 อาคารจอตรด (อาคาร 9)

ตั้งแต่สมัยอาจารย์อารี วัลยะเสวี เป็นคนบติ ได้เคยมีดำริที่จะสร้างอาคารจอตรดของคณะ ฯ ขึ้น แต่ความคิดนี้ได้ถูกระงับไปเนื่องจากเหตุขัดข้องหลายประการ ต่อมาในสมัยอาจารย์ทวี บุญโชติ เป็นคนบติ มีปัญหาเรื่องที่จอตรดมากขึ้น จึงได้อนุมัติให้สร้างอาคารจอตรดขึ้น เป็นอาคาร 4 ชั้น จอตรดได้ประมาณ 300 คัน ชั้นล่างเป็นที่ทำการของธนาคารไทยพาณิชย์ สาขารามาธิบดี อาคารนี้สร้างขึ้นโดยเงินบริจาคจากธนาคารไทยพาณิชย์ จำนวน 20 ล้านบาท สมทบกับเงินของมูลนิธิรามาธิบดีอีก 6 ล้านบาท เป็นเงินรวมทั้งสิ้น 26 ล้านบาท

### 3.11 อาคารออร์โทปิดิกส์ (อาคาร 4)

เมื่อมีการก่อตั้งภาควิชาออร์โทปิดิกส์และเวชศาสตร์ฟื้นฟู ใน พ.ศ. 2522 และเมื่ออาคาร 3 เสร็จเรียบร้อยในปี พ.ศ. 2524 ภาควิชาออร์โทปิดิกส์และเวชศาสตร์ฟื้นฟู จึงได้สำนักงานภาควิชาอยู่ที่ชั้น 9 อาคาร 3 ส่วนหอผู้ป่วยนั้นได้รับอนุมัติให้สร้างที่บริเวณคาดฟ้าชั้น 9 ด้านตะวันออกเฉียงเหนือของอาคาร 1 แต่การก่อสร้างหรือต่อเติมอาคารนั้นเมื่อพิจารณาดำเนินการก็พบว่า ขัดกับพระราชบัญญัติกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีข้อห้ามก่อสร้างหรือต่อเติมอาคารรอบเขตพระราชฐาน การก่อสร้างต่อเติมหอผู้ป่วยออร์โทปิดิกส์และเวชศาสตร์ฟื้นฟูจึงต้องระงับไป ต่อมาได้รับอนุมัติให้ก่อสร้างอาคารใหม่ติดกับรั้วของคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นอาคารสูง 3 ชั้น มีชั้นใต้ดิน ในวงเงิน 26 ล้านบาท ซึ่งได้มาจากงบประมาณแผ่นดินส่วนหนึ่ง รายได้คณะ ฯ ส่วน

หนึ่งและเงินบริจาคผ่านมูลนิธิรามาริบัติอีกส่วนหนึ่ง เริ่มก่อสร้างเมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2528 กำหนดจะแล้วเสร็จในเดือนเมษายน พ.ศ. 2530 ท่านอธิการบดี ศ.ดร.ณัฐ ภมรประวัติ ได้มาทำพิธีวางศิลาฤกษ์อาคารนี้เมื่อวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2529 ภายในอาคารนี้จะประกอบด้วย ชั้นที่ 1 เป็นห้องตรวจผู้ป่วยนอก ห้องเข้าเฝ้าและปฏิบัติการอื่น ๆ ชั้นที่ 2 เป็นหอผู้ป่วยชาย หอผู้ป่วยหญิง หอผู้ป่วยพิเศษ และ I.C.U. ชั้นที่ 3 เป็นห้องผ่าตัดทั้งหมด

### 3.12 อาคารเรียนรวม (อาคาร 6)

ในสมัยที่อาจารย์จิต บุรี เป็นคนบตี คณะ ฯ จำเป็นต้องดำเนินการผลิตแพทย์เพิ่มตามแผนพัฒนาฉบับที่ 5 โดยมีเป้าหมายว่าจะผลิตนักศึกษาแพทย์เพิ่มเป็นจำนวน 160 คน จากเดิม 120 คน นอกจากนี้ยังมีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรการศึกษาแพทยศาสตร์ใหม่ โดยนักศึกษาแพทย์จะต้องเรียนวิชาทางคลินิก 3 ปี นอกจากนักศึกษาแพทย์แล้วยังมีนักศึกษาในหลักสูตรต่าง ๆ ของคณะ ฯ ปีละจำนวนไม่น้อย ต้องมีกิจกรรม การเรียนการสอน การประชุมต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น จึงได้มีมติขออนุมัติเงินงบประมาณแผ่นดินสำหรับสร้างอาคารเรียนรวมในบริเวณหอพักแพทย์ และเนื่องด้วยพระราชบัญญัติของกรุงเทพมหานครที่มีข้อกำหนดห้ามสร้างอาคารสูงเกิน 12 เมตร ในบริเวณรอบพระราชฐาน จึงยังมีได้ดำเนินการก่อสร้างในสมัยของอาจารย์นายแพทย์จิต บุรี เว้นมาจนถึงสมัยที่อาจารย์นายแพทย์อรุณสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นคนบตี (เริ่ม พ.ศ. 2529) ท่านได้ดำเนินการขออนุมัติก่อสร้างอาคารเรียนรวมนี้เป็นกรณีพิเศษ ซึ่งก็ได้รับอนุมัติ และได้เริ่มทำการก่อสร้าง เมื่อวันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2529 กำหนดแล้วเสร็จในวันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2531 อาคารนี้ได้รับอนุมัติเงินงบประมาณแผ่นดินมาเป็นจำนวน 59,800,000 บาท (ห้าสิบล้านแปดแสนบาทถ้วน)

**หมายเหตุ** หมายเลขอาคารนั้น เป็นการกำหนดเพื่อเรียกชื่ออาคารภายหลัง ในบั้นนี้จึงมิได้เขียนเรื่องราวของอาคารต่าง ๆ ตามลำดับตัวเลข

## 4. บันทึกท้ายบท

เมื่อเริ่มเปิดคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาริบัติ ได้มีปัญหาเกี่ยวกับที่ดินเกิดขึ้นระหว่างคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาริบัติ และสถาบันมะเร็งแห่งชาติ ทำให้รามาริบัติต้องสูญเสียที่ดินไปส่วนหนึ่ง ทั้งนี้เนื่องจากท่านอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหิดลในขณะนั้น (ศาสตราจารย์ นายแพทย์ชัชวาล โสภานนท์) ซึ่งดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารการจัดตั้งสถาบันมะเร็งแห่งชาติด้วย มีความเห็นว่สถาบันมะเร็ง ฯ ควรจะอยู่ใกล้กับคณะแพทยศาสตร์ใหม่ เพื่อจะได้พึงพาอาศัย จึงเสนอกระทรวงสาธารณสุข ว่าควรแบ่งที่ของมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ (ปัจจุบัน-มหิดล) ในส่วนของคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาริบัติให้ต่อมาได้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการแบ่งที่ดินนี้โดยทางสถาบันมะเร็งอ้างว่าเนื้อที่ที่ได้รับแบ่งมานั้นมีจำนวน 5 ไร่ แต่ทางคณะ ฯ อ้างว่าได้แบ่งให้เพียง 4.29 ไร่ นอกจากนั้นสถาบันมะเร็งได้เน้นถึงการไม่มีที่จอดรถ เหตุผลที่คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาริบัติยืนยันว่าพื้นที่ที่พิพาทกันเป็นของคณะ ฯ ตามหลักฐาน และเหตุผลดังนี้

1. หลักฐานในหนังสือที่ทูลเกล้าถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในวโรกาสที่เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดอาคาร “ดำรงนिरาดูร” เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2510 ในหนังสือดังกล่าวได้ระบุไว้ว่าสถาบันมะเร็งแห่งชาติมีเนื้อที่ 4.29 ไร่

2. บันทึกราชการของกระทรวงสาธารณสุข เลขที่ สส 0212/1932 ลงวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2515 ถึงอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ความว่า “ตามที่มหาวิทยาลัยแบ่งที่ของคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาริบัติ ให้แก่กระทรวงสาธารณสุขเพื่อก่อสร้างสถาบันมะเร็งแห่งชาติ กว้าง 55 เมตร จากรั้วโรงพยาบาลประสาธ ลึก 125 เมตร จากรั้วด้านหน้าติดถนนพระรามหกนั้น เมื่อสถาบันมะเร็ง ฯ สร้างโรงกรองน้ำได้ลำเข้ามาในบริเวณที่ดินของคณะแพทยศาสตร์ คิดเป็นเนื้อที่ 14.8 × 0.5 เมตร (7.4 ตารางเมตร) จึงขออนุญาตให้กระทรวงสาธารณสุขได้ใช้เนื้อที่ที่ลำเข้าไปด้วย”

เนื้อที่ที่อ้างในบันทึกนี้คือ 55 x 125 เมตร หรือประมาณ 4.29 ไร่ นั่นเอง ดังนั้น โรงกรองน้ำของสถาบันมะเร็งที่สร้างจึงถือว่าล้ำเขตตามที่นายแพทย์เสริมศักดิ์ เพ็ญชาติ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลในสมัยนั้นได้ท้วงติงไป และกระทรวงสาธารณสุขก็ยอมรับว่าล้ำจริงจึงมีบันทึกขอใช้เนื้อที่ที่ล้ำเข้ามา 7.4 ตารางเมตร ซึ่งทางคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดีก็อนุญาติให้ใช้ได้ตามที่ขอมา

3. เสไฟฟ้าซึ่งคณะ ฯ เสียค่าใช้จ่ายให้การไฟฟ้านครหลวงปักเพื่อเดินสายไฟแรงสูงมาจ่ายกระแสไฟให้แก่คณะ ฯ ในด้านที่ติดอยู่กับสถาบันมะเร็ง ฯ ปักอยู่ในเนื้อที่ที่สถาบันมะเร็ง ฯ อ้างสิทธิ์ว่าเป็นของสถาบัน ฯ โดยที่ทางสถาบัน ฯ ไม่เคยท้วงติงในการปักเสไฟฟ้า ดังกล่าวว่าล้ำเขตดังเช่นที่ทางคณะ ฯ ได้ทำในกรณีโรงกรองน้ำของสถาบัน ฯ

ล้ำเขต

4. รั้วคอนกรีตด้านหน้าโรงพยาบาลมีความยาวตลอดเนื้อที่ของคณะ ฯ รั้วที่ได้สร้างพร้อมการก่อสร้างครั้งแรกโดยมิได้มีการหักท้วงจากสถาบัน ฯ ว่าล้ำเขตรั้วนี้ปัจจุบันก็ยังยืนอยู่ในเขตที่ทางสถาบัน ฯ อ้างว่าเป็นของตน

กรณีพิพาทนี้ได้เริ่มมีขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2518 และได้เสร็จสิ้นโดยมติคณะรัฐมนตรีเมื่อปี พ.ศ. 2521 ใช้เวลาพิจารณาถึง 3 ปี ในที่สุด ครม.ก็มิตัวให้สถาบันมะเร็งแห่งชาติ กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข มีส่วนแบ่งในที่ดินจำนวนเนื้อที่ 5 ไร่ ตามบันทึกข้อความของปลัดทบวงมหาวิทยาลัย ที่ ทม 0201/12316 ลงวันที่ 3 กรกฎาคม พ.ศ. 2521.

